

veto

nummer 11

1 december 1997

Jaargang 24 - 1997-1998

afgifte : Leuven X
(weekblad - verschijnt niet van juni tot augustus)

Erasmus in Zweden

p. 7

Studiefraude op Internet

p. 3

VUB-rector Els Witte

p. 5

Vier procent eerstekenners slaagt in test wetenschappelijk deel toelatingsexamen

“Niet proef schiet tekort, wel kennis studenten”

Win de eerste weken van dit akademiejaar organiseerde het monitoraat van de faculteit Geneeskunde bij de huidige eerstekenners een test van het wetenschappelijke deel van het toelatingsexamen. Uit een welingelichte bron vernam Veto het op zijn zachtst gezegd 'verrassende' en vooralsnog geheime resultaat van die test: slechts ongeveer drie à vier procent van de deelnemende eerstekenners zou naar verluidt een voldoende gehaald hebben. Gevraagd om een reactie trachten de meeste betrokkenen dat toch wel erg zwakke resultaat te nuanseren. De studenten zouden zich niet voorbereid hebben en nog minder gemotiveerd geweest zijn. Bovendien was het ook helemaal niet de bedoeling om aan de hand van de test de slaagkansen voor volgend jaar te voorspellen, zo klinkt het. Toch roept het lage slaagpercentage vragen op over de aard van de toelatingstest.

Eind mei werd op last van het Arbitragehof het wetenschappelijke onderdeel — met vragen over 'kennis en inzicht in de wetenschappen' — uit het officiële toelatingsexamen gelicht. Er was namelijk gebleken dat dat deel onvoldoende rekening hield met eventuele verschillen in kennisniveau tussen de diverse voorafgaande sekundaire onderwijsopleidingen. Studenten uit niet-wetenschappelijke humaniorarichtingen hebben tijdens hun vooropleiding immers te weinig les in eksakte wetenschappen gekregen om de proef behoorlijk af te leggen. In principe mogen zij nochtans in staat geacht worden om de artsopleiding te volbrengen. Op het moment dat zij in het middelbaar evenwel voor een studierichting moesten kiezen, was er nog geen sprake van een toelatingstest. Daarom werd beslist om voor dit jaar slechts een 'half' toelatingsexamen in te richten, met enkel vragen die peilden naar 'het verwerven en verwerken van informatie'. Het zijn de stu-

denten die slaagden in dat halve examen — de huidige lichting eerstekenners geneeskunde dus — die door het monitoraat bij wijze van test vragen uit het geschrapte wetenschappelijke deel voorgeschoteld kregen. In totaal namen honderd zestig eerstekenners — toch een representatieve groep op een totaal van tweehonderdertig generatiestudenten geneeskunde — vrijwillig deel aan de test. Honderd twintig van hen zaten de hele proef uit, die gespreid was over twee avonden.

Diploma

Volgens Pascal Remmerie van het geneeskundemonitoraat is er evenwel geen reden tot paniek: "De bedoeling van de test was niet een voorspelling te maken van het aantal geslaagden volgend jaar. Wel wilden we nagaan welke vragen geschikt zijn voor een dergelijke test en welke niet. Aan elke vraag kan nu een 'diskriminatiegraad' toegekend worden op basis van het aantal deelnemers dat de vraag al dan niet korrekt oploste. We hadden de studenten dan ook eksplicit gevraagd niet op voorhand te blokken voor de proef. Veel deelnemers zijn ons achteraf komen zeggen dat, als ze geweten hadden dat die specifieke onderdelen zouden ondervraagd worden, ze dat wel even zouden opgefrist hebben. Het lijkt geen twijfel dat de resultaten er dan anders hadden uitgezien. Daarenboven kan je niet van die studenten vragen dat ze voor zo een vrijblijvende test dezelfde motivatie opbrengen als voor een bindend examen waar hun studietoekomst van afhangt." Toch wil de monitor niet ontkennen dat de uitslagen erg slecht waren. Of dat wetenschappelijke onderdeel dan niet dringend moet bijgestuurd worden? "Het is duidelijk dat als het examen in zijn huidige vorm wordt afgenomen er een probleem kan ontstaan."

Andere stemmen leggen de schuld niet bij de wetenschapsproef zelf, maar wel bij de studenten. "Het zwakke resultaat is niet te wijten aan de kwaliteit van het examen, maar wel aan de wetenschappelijke kennis van de studenten", zo verklaarde Jan Adé, als directeur-generaal van de Administratie Hoger Onderwijs van de Vlaamse Gemeen-

Vorige week verblijdde Luc Van den Brande Leuven met een bezoek, kwestie van de kloof tussen Europa en de student een weinig te versmallen. Veto wijdde er zijn 'middelpunt' aan: op pagina acht vind je een verslag van zijn lezing over de toekomst van de regio's in Europa, voorzorg het met het commentaar van een KU Leuven-prof, gespecialiseerd terzake, én voelde de minister-president bovendien zelf nog eens aan te tand (interview pagina negen).
(foto Ivan Put)

schap nauw betrokken bij de vorming van de toelatingstest. Adé was nog niet op de hoogte gesteld van het resultaat van de test aan de KU Leuven. "Met het wetenschappelijke onderdeel van de proef is volgens mij niets aan de hand. Een rondvraag bij leerkrachten en inspecteurs van het sekundair onderwijs leerde ons dat afgestudeerde scholieren die vragen zeker moeten aankunnen", aldus nog de directeur-generaal. Ook professor Hendrickx van het Limburgs Universitair Centrum, die zich

in de technische commissie die de toelatingstest opstelde, mee bezighield met het wetenschappelijke onderdeel, bevestigd zijn vertrouwen in het examen. De professor weigerde verdere commentaar. Een stem uit dezelfde commissie: "Een inspecteur heeft ons gezegd dat wie die vragen niet aankunnen, zijn diploma van het middelbaar onderwijs niet waard is."

Denklat

Professor Rogiers, koördinator van het monitoraat van de Leuvense faculteit Geneeskunde is iets meer gematigd in zijn oordeel. "Het minste wat je kunt zeggen is dat er een diskrepantie is tussen wat het sekundair onderwijs aanbiedt en wat een unief verwacht. Voor wetenschapsvakken

vervolg op p. 3

GROEP T INGENIEURS MET VISIE
INDUSTRIËLE HOGESCHOOL LEUVEN

Campus Vesalius • Vesaliusstraat 13 • 3000 Leuven • Telefoon 016/30 10 30 • Fax 016/30 10 40 • E-mail groepT@groepT.be

lezersbrieven

Alle lezersreacties kunnen bezorgd worden op het redaktiesekretariaat in de 's Meiersstraat 5, 3000 Leuven en moeten vóór vrijdagmiddag 16.00 u binnen zijn, liefst op diskette of via e-mail verto@veto.student.kuleuven.ac.be.

De brieven moeten betrekking hebben op in Veto behandelde onderwerpen of op Leuvense (studenten-)aktualiteit. Anonieme brieven komen nooit in aanmerking; de schrijver moet steeds naam, studietoer en adres bekendmaken. Slechts uitzonderlijk, en na uitdrukkelijk en gemotiveerd verzoek, kunnen ze weggelaten worden in Veto.

Brieven die langer zijn dan 2400 tekens (spaties inbegrepen), wat overeen komt met ± 1,5 getikte bladzijde met dubbele interlinie) worden in principe ingekort. De redactie behoudt het recht voor brieven niet te plaatsen.

Pluralisme

Ik zou willen reageren op de lezersbrieven van de studenten godsdienstwetenschappen over de 'K'U Leuven. Daarom leen ik even Marcuse's analyse van ideologie; hij stelde dat in onze huidige één-dimensionale maatschappij alle begrippen ideologisch in hun tegendeel worden omgezet: de klerenwinkel die je een bepaalde stijl wil opleggen heet 'NO RULES', Koerdische vrijheidsstrijders worden terroristen en een land platbombardeerders heet 'peacekeeping'.

Laten we met het woord 'filosofie' beginnen. Filosofie is eigenlijk een kritische activiteit, die geen enkel dogma aanvaardt, terwijl religie uitgaat van een vooringenomen standpunt, zijnde een openbaring of iets dergelijks. De studenten in kwestie draaien dit om: alles wat lijkt in te gaan

tegen hun geloof, noemen ze dogmatisch en 'onfilosofisch' en alles wat zij denken, is filosofie. Een andere grappige verdraaiing is de term godsdienstwetenschappen. Zo maken ze zichzelf onbewust wijs dat hun geloofstandpunten helemaal geen geloofstandpunten zijn, maar wetenschappelijke. Dat ze dit niet expliciet zullen zeggen, spreekt voor zich! Ik daag iedereen uit om ook maar enig filosofisch argument te vinden tegen pluralisme. Stuur het dan naar mijn e-mailbox.

Er zijn daarentegen ontelbare aanwijzingen dat ideologische afsplitsing en verzuiling altijd leiden tot verstarring en intolerantie. Het wordt tijd dat men mensen niet op grond van vooroordelen ('eeuwige waarheden'), maar op grond van hun kritische ingesteldheid gaat beoordelen. En dat men uit de ideologische loopgraven komt en ophoudt met zijn gelijk te proberen

bewijzen met ontslagen, of de macht van het getal. Uit de enquête, die ik trouwens verdenk pro-katoliek ingekleurd te zijn, blijkt trouwens dat er slechts negentien procent van de studenten zich katholiek noemt. Hierbij merk ik op dat het autoritaire katholicisme van Johannes-Paulus II niks met de bevrijdende leer van Kristus te maken heeft. De Katholieken Voor het Socialisme zullen mij niet tegenspreken. Ik pleit dan ook voor een verwijdering van de K van KUL, tenzij deze afkorting voor Kwaliiteits Universiteit Leuven zou staan. Kwaliiteits onderstelt immers pluralisme en tolerantie.

Johan van den Broek,
Eerste kan EW

Snoepje

Een pluim voor Veto voor het helder artikel waarin er wordt uitgelegd dat er méér achter een fuifafliche schuilt dan alleen maar "een aardig snoepje voor koude dagen". Een pluim voor de Interfakultaire Raad Vrouw, Man, Universiteit die terecht stelt dat al die jaren van emansipatiebeweging nu miskend worden door bepaalde groepen studenten. En een pluim voor de kringen die de moeite en de creativiteit opbrengen om originele affiches voor luiven maken.

Hopelijk wordt er in Sora een serieus debat over beeldvorming geopend, en erkennen de kringen ook de rol die zij daar in spelen.

Ingrid Robeyns,
assistentie economie

DELHAIZE DANKT ARMEN

voorbij de decennia bewezen dat ze wel degelijk de materiële armoede kan terugdringen. We denken maar aan het huisvestingsbeleid, de studietoelagen... Daarom lijkt het ons ook mogelijk de voedselmoede op te vangen, waartoe Landbouwminister Pinxten met de verdeling van voedseloverschotten een eerste aanzet heeft gegeven. Als de materiële randvoorwaarden gecreëerd zijn, kan werk gemaakt worden van een aanpak van de dieper liggende oorzaken van armoede zoals bijvoorbeeld werkloosheid of geringe beroepskwalificaties.

Wat ons evenwel vooral tegen de borst stuit, is de houding van Delhaize. Wij kunnen ons niet van de indruk ontdoen dat deze onderneming dankzij de armen haar omzet ziet stijgen! Het ligt immers voor de hand dat de konsument meer voedingswaren zal aankopen in haar warenhuizen om het surplus af te staan aan de Voedselbanken. In plaats van twee pakken rijst zal de klant er drie kopen. Drie dozen fruitsap zullen er vier worden. Delhaize zal grifflend toekijken. Pijnlijk vinden wij het dat de keten de uitsluiting van honderdduizenden Belgen misbruikt om een nog grotere omzet (en allicht winst) te realiseren. Des te schrijnender wordt het als je bekijkt hoe Delhaize haar klanten zand in de ogen strooit. Het bedrijf schildert zichzelf af als de grote weldoener in een ieder-voor-zich-samenleving. Een schitterende marketingstunt, daar kan je van op aan.

Wij vragen ons af of het niet mogelijk is voor gelijkaardige aktes in de toekomst de kleinste winstmarge te hanteren bij de verkoop van waren die in de Voedselbankcontainer gedeponeerd worden. Enkel de produktie- en transportkosten zouden in de prijs begrepen mogen worden. Zo zou

de konsument gesensibiliseerd én aangemoedigd worden, terwijl de verkoop van bijkomende produkten voor Delhaize een nuloperatie wordt. Misschien zou ook een algemene solidariteit van voedselproducenten, -distributeurs en -verkopers met de armen in ons land zoals kunnen brengen. Een minnemeel deel van de etenswaren zou dan wettelijk verplicht naar de armen moeten vloeien, naar analogie met de 0,7 procentnorm voor ontwikkelingsamenwerking; al zijn wij ons wel bewust van de moeilijkheden die een dergelijke maatregel teweeg kan brengen in de distributieketen. Daarnaast missen we in dat geval eveneens het element sensibilisering van de konsument.

We blijven erop hameren dat voedselbedeling niet beschouwd mag worden als het uiteindelijk doel, maar slechts als een voorlopige maatregel, die dan wel op een zo adequaat mogelijke wijze moet uitgevoerd worden. De solidariteit met de armen mag — zoals in het geval Delhaize — zeker niet ingeschakeld worden in de marketingstrategie van de grote ondernemingen. Nee, een gezamenlijke frontvorming tegen de armoede moet nagestreefd worden op een werkelijk solidaire basis. Daartoe moet niet alleen de welwillende konsument aangesproken worden, want die kan weinig gewicht in de schaal werpen. De grote bedrijven zouden evenzeer hun verantwoordelijkheid moeten opnemen, al was het maar omdat hun 'rationalisaties' (lees: afvloeiing van werknemers) het om zich heen grijpen van de armoede voor een deel beïnvloeden.

Cedric Ryngaert, Themahuis
Kansarmoede KU Leuven

vrije tribune

De vrije tribune kan bezorgd worden op het redaktiesekretariaat in de 's Meiersstraat 5, 3000 Leuven en moet vóór vrijdagmiddag 16.00 u binnen zijn, liefst op diskette of e-mail veto@veto.student.kuleuven.ac.be.

De vrije tribune staat open voor iedere persoon of organisatie die met redelijke argumenten een standpunt verdedigt of een gefundeerde mening formuleert. Het standpunt kan vrij aangebracht worden. De Persoon of organisatie is volledig verantwoordelijk en aansprakelijk voor de inhoud en kan slechts één maal per jaar een vrije tribune krijgen. De vrije tribune wordt steeds ondertekend met naam, studietoer en volledig adres, en is onder geen beding anoniem.

Eventuele reacties op een vrije tribune worden uitsluitend gegeven via lezersbrieven.

De vrije tribune wordt ofwel integraal ofwel niet gepubliceerd en is niet langer dan 7.000 tekens (spaties inbegrepen), wat overeenkomt met ± vier getikte bladzijden met dubbele interlinie). De redactie behoudt zich het recht voor de vrije tribune niet te plaatsen als aan de criteria van redelijke argumentatie, een standpunt en gefundeerd zijn niet strikt voldaan wordt.

Homofobie

Het was te verwachten dat de vrije tribune van Remi Hauman (Veto 8, jrg.24) niet zonder reacties zou blijven, en de aard van de reacties was al even voorspelbaar. Sommigen voelden zich in hun kruis gestaat, wat ze niet erg aangenaam schenen te vinden. Twee opmerkingen — waarbij ik in het midden laat in hoeverre ik het met Remi eens ben.

Het debat lijkt doodsimpel: of men is pro egalitarisme en tolerantie of men is kontra. In het eerste geval mag men deelnemen aan het openbaar debat, in het tweede geval is men fascist en homofob — voldoende 'argumenten' om het zwijgen te worden opgelegd. Zo verliest men echter uit het oog dat homofobie geen geneeslijke afwijking is, maar een diepgeworteld, 'visceraal' affect dat, wanneer het wordt onderdrukt, in het verborgene blijft broeien en gisten tot de spanning onhoudbaar wordt en op geen niets ontziende manier tot ontlasting komt. Tot grote verbazing van de egalitaristen wellicht (zie het ongelooft bij de stemmenwinst van het Vlaams Blok in 1994). Zeker, tolerantie is een mooi ideaal. (Hoewel, wie is er tevreden mee slechts getolereerd, gedooft te worden?) Geen enkele hetero zal principieel intolerant zijn ten aanzien van homo's, tot hij/zij vaststelt door iemand anders van hetzelfde geslacht te worden begeerd.

Waarom zouden homo's per se willen trouwen? En waarom willen ze er liefst ook nog kinderen bij? Waarom nemen ze de heteroseksuele 'lifestyle' als model? Waarom toch gedragen ze zich als 'would-be' hetero's? Want ligt daar niet de kern van het egalitarisme: dat men zich assimileert aan diegenen naar wier aanvaarding men verlangt? Dat men de eigen 'identiteit' (dat wil zeggen het eigen verschil) waarin men aanvaard wil worden, steeds heeft uitgewist? Is het dan gewaagd te stellen dat er geen homoseksuelen bestaan?

Ryan Scheerlinck,
tweede licentie wijsbegeerte

Vervolg lezersbrieven op p. 14

buitenbaan

Deze week niet in Veto:

- Honderdduizend keer moesten ze het doen; de De Clerck's vrijlaten na het betalen van een borgsom van honderd miljoen om ze daarna weer op te pakken. Het doel: de staatschuld wegwerken door de rijken te laten betalen. • Knap weer overigens van Sel 427: Eyskens leende Beaulieu zeventienhonderdvijftig miljoen — volgens 'procedee-Van den Stock', namelijk zonder terugbetalingsgaranties —, en nu komt het geld toch weer naar de bron: de staatskas. • RUG en VUB willen best embryo's aankweken voor wetenschappelijk onderzoek. Bijkomend probleem voor de etici: wat doe je met het afval? Kun je embryo's recycleren, bijvoorbeeld tot goeakoe linksvoetige Kroatische middenvelders? Of zet je hen bij het GFT-afval?
- Embryo's met tabaksreklame mogen al helemaal niet meer. "Proficiat madam, 't is een Camel Light." • De KU Leuven trekt zeven procent minder nieuwe studenten aan dit jaar, terwijl Gent het jaar na jaar beter doet. Maar is dan met of zonder embryo's van eigen kweek?
- Voetbal: de Assies zijn erover gegaan, maar het heeft niet mogen zijn. De oplossing ligt voor de hand: Australië kan Franky Van der Elst naturaliseren. Die zal in 2002 niet meer versleten zijn dan hij nu al is. Dat hij niet kan voetballen, na de match een week aan de baxter moet en zijn benen zo krom zijn als die van Rik Samaey heeft geen bezwaar te vormen. Franky is een garantie om elk WK te halen. • Als België nu maar Iran loot. Wat al Albert II tegen de ayatolla zeggen op de eretribune? "Wie is uw favoriete Spice Girl?". "Al eens een boek van Rushdie gelezen? Een aanrader." of "Er is geen protokol in de ruimte." • Van 'Straight to Teheran' gesproken: Voor wie zou Saddam supporteren?

Nooit meer zelf een tesis schrijven

Vier procent

Beth Bookwalter, een Amerikaanse studente, wilde op een snelle manier haar paper schrijven. Ze ging hulp zoeken op Internet, maakte een keuze uit acht bedrijven, betaalde honderdvijfzeventig dollar en kreeg tijdig haar paper af. Eén van de firma's leverde haar namelijk via het net precies wat ze zocht — aldus The Washington Post. Ook aan de KU Leuven stellen zich problemen met het overnemen van verhandelingen van Internet. Maar gezien het een complex en recent probleem is, is er geen strikte regeling van dit fenomeen.

Beth Bookwalter was niet zomaar een studente: ze werkte undercover voor de universiteit van Boston. Die heeft nu het bewijs in handen van een bloeiende industrie die papers en tessen bezorgt op Internet, en ze maakt er meteen een rechtzaak van. Een wet uit Massachusetts verbiedt immers de verkoop van papers en tessen. Op basis daarvan klaagt de universiteit de bedrijven aan wegens fraude en bedrog. Ze eist de stopzetting van hun handelsactiviteiten en de blokkering van al hun documenten.

Laars

Dit bericht komt uit The Washington Post. Er wordt ook bij vermeld dat de kwestie de belangstelling wekte van zowat alle Amerikaanse universiteiten. Het probleem begint dan ook welig te tieren. Studenten hebben er tot vijfendertig dollar per bladzijde voor over om hun werk niet zelf te hoeven schrijven. Bij sommige firma's kan je gewoonweg je onderwerp opgeven en dan wordt je paper of tesis op bestelling gemaakt. Andere bedrijven vragen dan weer geen geld maar willen een ander werk in ruil.

Vaak waarschuwt de site van een bedrijf haar klanten dat ook professoren de weg naar Internet kennen. Hoewel de studenten wordt aanbevolen de paper niet letterlijk over te nemen, lappen ze deze woorden raad veelal aan hun laars. De universiteiten noemen de gang van zaken een inbreuk op de academische integriteit. Of de lopende rechtzaak in het voordeel van de universiteit van Boston wordt beslecht, is nog maar de vraag. De bedrijven beroepen zich immers op de vrijheid van meningsuiting.

In Europa houden we voorlopig nog het hoofd koel. De kans dat studenten aan de KU Leuven dergelijke praktijken meteen gaan overnemen, lijkt vrij klein. In het Belgisch recht is er vooralsnog geen wet die mogelijke problemen regelt. Er bestaat wel een wetgeving over auteursrecht, maar die is hier niet van toepassing. Bedrijven die zelf tessen fabriceren of met medeweten

van de auteur op Internet te koop aanbieden, schenden immers niet de bepalingen met betrekking tot de intellectuele eigendom. Het auteursrecht — overigens nog een jonge tak in de rechtswetenschap — is wel van tel als een werk zonder toestemming van de auteur wordt aangeboden.

Professor Gotzen doceert auteursrecht aan de rechtsfaculteit: "Het gaat om een oud zeer. Het overnemen van een tesis is een ontoelaatbare vorm van bedrog, die ingaat tegen het hele opzet van de eindverhandeling. Je kan het vergelijken met de situatie waarin iemand mondeling examens komt afleggen onder een valse identiteit.

onder."

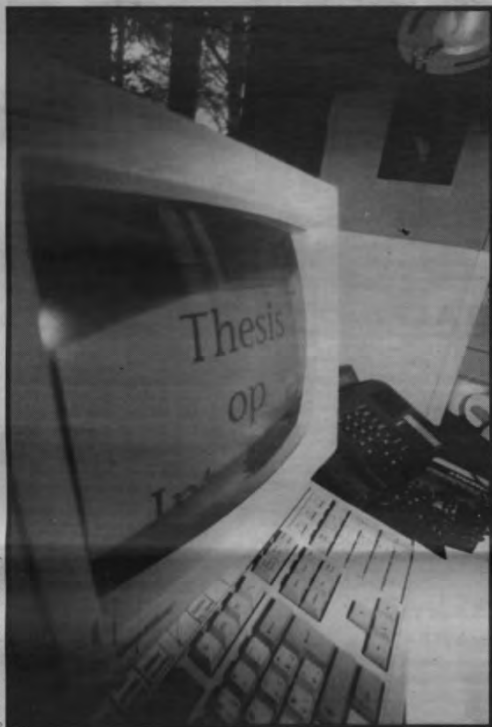
Spoor

In het examenreglement van onze universiteit vind je bij de bijzondere bepalingen over de verhandelingen niets specifiek betreffende de originaliteit of de bronvermelding in tessen. Wel dienen de faculteitsraden er in hun reglementering over te waken "dat de verhandeling gericht is op het ontwikkelen van zelfstandig, wetenschappelijk denken en toepassen" (artikel 56). Toch bevat ook het algemene examenreglement een bepaling die hier van toepassing kan zijn. In artikel 32 staat te lezen: "Op grond van een met voorbedacht begane onregelmatigheid kan de student worden afgewezen."

Trees Deloddere van de Dienst Studentenvoorzieningen wijst erop dat tesisfraude vooreerst dient behandeld te worden door de bevoegde examencommissie, waarvan de beslissingen soeverein zijn. Zo werden er al enkele studenten gepakt voor het indienen van een tesis waaronder ze ten onrechte hun naam hadden geschreven. Ze kregen eenvoudigweg een nul.

Verwacht wordt dat de omvang van het probleem door het toenemende gebruik van Internet gestadig zal groeien. Bijkomende moeilijkheid is dat een dergelijk bedrog ook de facto moet achterhaald worden. En gezien het enorme aanbod is die kans niet erg groot. Professor Gotzen schat dat men slechts bij één op tien van de gevallen het bedrog op het spoor komt.

Ellen Gysels

(foto: Maarten Timmermans)

Maar de kwestie vormt in de eerste plaats geen auteursrechtelijk probleem."

Zijn assistente, doctor Janssens, bevestigd dat: "Het is strafbaar om hele passages louter over te schrijven of een heel werk zonder de auteur te vermelden. De tesisfraude op Internet valt hier echter niet

Vier procent

vervolg van p. 1

uit dezelfde commissie: "Een inspekteur heeft ons gezegd dat wie die vragen niet aankan, zijn diploma van het middelbaar onderwijs niet waard is."

Denklat

Professor Rogiers, koördinator van het monitaraat van de Leuvense faculteit Geneeskunde is iets meer gematigd in zijn oordeel. "Het minste wat je kunt zeggen is dat er een discrepantie is tussen wat het sekundair onderwijs aanbiedt en wat een unief verwacht. Voor wetenschapsvakken wordt in het middelbaar de denklat niet hoog genoeg gelegd. Men stelt er zich te snel tevreden met de kennisverwerving. Als je de stof van buiten leert, is het allang goed, het eigenlijke redeneerwerk wordt er niet aangeleerd. En net dat wordt aan de universiteit verwacht. Het sekundair onderwijs zou in dat opzicht haar lessenpakket moeten bijsturen. Misschien zou het volume van de stof wat moeten verminderen om zo ruimte vrij te maken om kreatiever met die stof om te springen, maar dat vraagt een mentaliteitswijziging en dus een

beetje tijd." Maar veel tijd rest er toch niet meer als er volgend jaar een volledig toelatingsexamen komt? Rogiers: "Klopt, daarom zal het examen de eerste jaren een beetje moeten afgesteld worden op het huidige sekundaire onderwijs en geleidelijk kan dan meer de nadruk op het redeneren gelegd worden. Kijk naar de ontwikkeling van het toelatingsexamen bij de burgerlijk ingenieurs. Als je de lat stelselmatig een beetje hoger legt, zal het sekundaire onderwijs op termijn wel mee-evolueren."

Bij Medica ten slotte schrok men evenzeer van het zwakke resultaat, al kwam het ook weer niet aan als een volslagen verrassing: "Vorig jaar werd het toelatingsexamen al eens bij wijze van steekproef uitgetest bij een aantal eerstejaren, zelfs vlak na de profexamens, zodat je toch mocht verwachten dat de deelnemers hun zaken min of meer kenden. Ook toen viel het resultaat lelijk tegen. Dat de vragen afgestemd zijn op middelbaar schoolse kennis, lijkt ons toch wat overdreven. Onzins gaat het over niet meer of minder dan over de stof van de eerste kandidatuur. Wie voor die test zonder problemen slaagt, mag voor de wetenschapsvakken op zijn beide oren slapen. Die moet voor die vakken dit jaar niet veel meer blokken."

Bart Eeckhout

Uit een monitaraatstest van het wetenschappelijk deel van het toelatingsexamen bij de eerstejaren geneeskunde komt een bevredigend resultaat naar voor. Amper drie à vier procent van de deelnemers zou geslaagd zijn in de test. Over dat eksakte cijfer kan gediskussieerd worden. Met een andere delibatie zou er misschien acht of tien procent door de prof geraken. Maar dat cijfer doet er eigenlijk niet toe. Feit blijft dat de score laag ligt, en dat roept vragen op.

Dat studenten minder gemotiveerd zijn voor zo'n vrijblijvende test dan voor een echt examen, zal wel kloppen. Dat het monitaraat de deelnemers gevraagd heeft niet bij te studeren voor de proef klopt evenzeer. Maar daar tegenover staat dat het gaat om studenten die al door een ingangsexamen zijn geselecteerd. Zij worden op basis daarvan geacht een behoorlijke kans te hebben om de artsopleiding te doorlopen. Als van die groep slechts een minniet deel slaagt in een test die eigenlijk bedoeld is voor afgestudeerden uit het sekundair onderwijs, lijkt er toch wat aan de hand.

Een ander ekskuus luidt dat het niet de bedoeling was om de slaagkans van de deelnemers voor volgend jaar te voorspellen, maar wel om de examenvragen te evalueren. De kwestie is of dat eigenlijk wel een verschil uitmaakt. Het lijkt ons dat je de kwaliteit van de gestelde vragen enkel kan meten als je ervan uitgaat dat de oplossingen naar behoren zijn ingevuld. Er blijven dus twee mogelijkheden: ofwel stel je dat de antwoorden van de deelnemers er niet toe doen, en maak je meteen de hele test waardeeloos; ofwel neem je de resultaten au sérieux, met alle gevolgen vandien voor de evaluatie van de proef.

"Met de proef is niets aan de hand, wel met de kennis van de studenten", beweren de examenopstellers. Het examen zou vooral gericht zijn op inzicht, terwijl in het middelbaar onderwijs vooral feiten zonder meer worden bijgebracht. Opnieuw van twee dingen één: ofwel is het resultaat van de test vertekend omdat de vragen peilden naar kennis die de deelnemers niet hadden opgefrist; ofwel ging het om inzichtsvragen en speelt het geen rol of de studenten er al dan niet hadden voor geblokt.

De test van het wetenschappelijk onderdeel van het toelatingsexamen brengt de manier weer onder het licht waarop dat examen is tot stand gekomen. Men herinnert zich dat ter elfder ure het wetenschapsdeel uit het examenpakket werd gehaald omdat lang niet iedereen evenveel kansen op slagen bleek te hebben. Of het gehalveerde toelatingsexamen nog wel een rechtvaardig criterium was om studenten te selecteren, was een vraag die niet gesteld mocht worden. Volgend jaar komt er een volledig examen. Is het overdreven te stellen dat het onverantwoord is om zonder testperiode het huidige examens te hanteren als selectiecriterium?

Het is hier niet de plek om de juistheid van een toelatingbeperking weer in vraag te stellen. Beter is het nu te ijveren voor een zo democratisch en rechtvaardig mogelijke ingangsexamen. De studenten hebben daarom altijd gepleit voor een testperiode. Daar was geen tijd voor, want om de volksgezondheid niet in het gedrang te brengen, moesten er dringend veel minder nieuwe artsen komen. Nieuwe cijfers over de ongelijke werkverdeling in de artsij plaatsen de nood van jonge dokters zonder werk wel in een heel ander perspectief. Om dat specifieke probleem op te lossen blijft een onmiddellijke kontingentering van de artsinstroom niet de beste en al zeker niet de enige oplossing. Het minste wat je mag verwachten is dat de beleidsvoerders dat nu ook begrepen hebben.

Een Office Professional voor 3.990,- ?

Als student kan je bij ons de beste Microsoft software aanschaffen aan zeer speciale voorwaarden. Voor meer info raadpleeg www.microsoft.com/belgium/nl/learn of kom even langs bij CompuFAX.

Windows NT workstation 4.0 voor 2.490,- ?

Office 97 Professional of Office 4.21 voor Mac	NL/FRAUK	3.990,-
Windows 95 Upgrade of Window NT-ws 4.0	NL/FRAUK	2.490,-
Visual Basic Prof. 5.0 of Visual C++ Prof.	FRAUK	3.990,-

COMPUTERS - PRINTERS - SCANNERS - SUPPLIES

COMPUFAX

Mechelstraat 42 - LEUVEN

CompuFAX zoekt Internet freaks voor web publishing. Interesse ? Bel : (016) 82.30.72

Geen monstertjes meer in het bloed

Naar aanleiding van de wereld-aidsdag van 29 november organiseerde Medica vorige week haar Aidsweek, onder het thema "Kind en HIV". Deze organisatie liep dit jaar in samenwerking met het Vlaams Aidscoördinaat (IPAC), die voor de editie '97 Leuven als 'hoofdstad' koos. Het inhoudelijke aspekt kwam aan bod in een symposium op woensdag 26 november. Aan dit symposium namen ondermeer dokter Laga van het Tropisch Instituut Antwerpen, mevrouw Descamps verpleegkundige van UZ Gasthuisberg en professor Devlieger van UZ Gasthuisberg deel.

Kinderen vormen bij de aidsproblematiek een relatief nieuw aandachtspunt. De laatste jaren zijn besmette kinderen van HIV-positieve ouders op wereldschaal zeer talrijk geworden. Deze patiënten vormen een aparte groep met specifieke problemen. Dit vergt een eigen aanpak, zowel op medisch als op psychosociaal gebied. Aan kinderen kunnen niet alle medicijnen zomaar toegediend worden, bovendien heeft de ziekte een invloed op de groei en de ontwikkeling. Een groot probleem vormen bijvoorbeeld ook de 'aids-orphans', waarvan de ouders aan aids gestorven zijn. Iedereen wordt ondertussen geacht te weten hoe volwassenen besmet worden, maar hoe worden kinderen besmet? Veruit de meeste kinderen worden 'vertikaal' besmet, dit betekent tijdens de zwangerschap, voorname tijdens het laatste trimester en tijdens de geboorte. Borstvoeding is een extra riskofactor, die toeneemt met de duur van het zogen. In België worden daarom in de periode vlak na de geboorte

intensief medicijnen toegediend aan moeder en kind. Ook wordt borstvoeding dan afgeraden.

Marteling

Bij het aansnijden van dit punt werd voor de eerste maal het grote verschil tussen de situatie hier en in Afrika duidelijk. Ginds zijn medicijnen om het besmettingsgevaar te beperken amper beschikbaar en kan borstvoeding niet afgeraden wor-

stigmiseert. In België blijkt de toestand in absolute cijfers nogal mee te vallen. Er zijn ongeveer vierhonderd HIV-positieve kinderen in België. Dit alweer in tegenstelling tot de situatie in de grote, verre wereld, waar met HIV-besmette kinderen een manifeste probleemgroep geworden zijn. In bepaalde streken van Afrika zijn de pediatrische afdelingen bijna enkel nog bevolkt met aidspatiëntjes. Ook in Roemeense weeshuizen heersen bijvoorbeeld schrikbarende epidemieën wegens

(foto Juan Pita)

den, aangezien dan meer kinderen sterven aan ondervoeding en zware inwendige infecties. Bovendien is borstvoeding daar nog niet geïntegreerd in de cultuur dat het niet geven van moedermelk iemand onmiddellijk met het etiket 'aids'

slechte hygiënische omstandigheden (of zelfs wegens grove medische fouten).

De 'sinische' opmerking werd gemaakt dat we blij mogen zijn dat er toch nog tien procent van de aids-patiënten 'hier' woont. Op die manier wordt er nog moeite gedaan om een behandeling te vinden. Wanneer we in een breed perspectief denken, kan alle aandacht en alle geld dat naar aids-onderzoek best wel verantwoord worden. Ook wat de diagnose van HIV-positiviteit bij kinderen betreft stellen zich een aantal problemen. Elk kind van een besmette moeder wordt immers seropositief geboren, aangezien antistoffen tegen het aidsvirus van de moeder door de moederkoek gaan. Toch zijn niet alle kinderen besmet met het virus. De transmissie bedraagt ongeveer twintig procent (in België). Of het kind zelf besmet is, kan pas na een aantal maanden met zekerheid vastgesteld worden. Precies deze periode van onzekerheid is een ware marteling voor de ouders. Als we dan weer eens verder kijken dan ons eigen landje, zien we dat Afrika en Azië ook minder mogelijkheden hebben. Voor dure testen is daar geld noch infrastructuur, wat naast de onzekerheid ook een hypoteek legt op de behandeling, vermits de diagnose slechts klinisch en dus laattijdig kan gesteld worden.

Abortus

Een ander groeiend probleem vormen, zoals reeds vermeld, de zogenaamde 'aids-orphans'. De besmette ouders sterven vroegtijdig. In Afrika bestaan hierdoor al dorpen waar enkel nog grootouders leven die de zorg voor talrijke (zieke) kleinkinderen op zich nemen. Er moet dringend een goede opvang voor deze kinderen georganiseerd worden.

De grote boodschap van de wetenschappelijke voormiddag was dan ook: HIV en kinderen is wereldwijd een manifest probleem is geworden waar de nodige aandacht aan besteed moet worden. Zowel wat omvang, behandeling en maatschappelijke impact betreft, bestaat er een groot verschil tussen Westerse landen en arme landen. Statistieken over

België en 'positieve' geruchten in verband met medikatie mogen ons dus geen valse rust, geen vals veiligheidsgevoel geven. Aids doet ons niet alleen nadenken over relaties en seksualiteit, maar is zeker ook een oefening in mondiaal denken.

In de tweede helft van het symposium kwamen de psychologische en sociale aspecten van kinderen en HIV aan bod. De sprekers hadden hierbij veel aandacht voor het standpunt van de ouders. Wat als je naast een diagnose van zwangerschap te horen krijgt dat je HIV-positief bent? De verwerking van de eigen ziekte komt vaak zo sterk op de voorgrond dat men er niet toe komt de taak van het ouderschap op zich te nemen. Net als bij HIV-positieven die ongewenst zwanger worden, komt onvermijdelijk de gedachte aan abortus om het hoekje kijken. Hierover bestaan verschillende meningen, maar zeker is dat er ruimte moet zijn om deze zware beslissing samen met de zwangere te bespreken. Een andere controversiële kwestie betreft HIV-positieven die zwanger-wensen te worden. Moeten ouders hun kinderen beschermen tegen elk kleinste risico? Hebben HIV-positieven ook recht op een eigen levensproject? Hierover is zeker het laatste woord nog niet gezegd.

Monster

Poenki VZW (Positief EN Kind) heeft in België de meeste ervaring in het begeleiden van gezinnen met een seropositief kind. Zij werken bij hun begeleiding duidelijk vanuit het gezin. Bij de diagnose krijgt namelijk niet alleen het kind een stigma, maar ook de familie wordt een 'familie met aids'. Aids is immers een familiale ziekte. Ouders die hun kinderen besmetten, worden doordrongen van een schuldgevoel. Besmette ouders die een gezond kind op de wereld zetten, kunnen de opvoeding van hun kind niet voltooien. Het is ook een moeilijke zaak om de diagnose aan het kind mee te delen, zowel wat betreft zijn eigen ziekte, als wat betreft de ziekte van zijn ouders. Bij de hulpverlening gaat ook veel aandacht naar begeleiding bij het mededelen van de situatie naar de buitenwereld toe (grootouders, school, ouders van kameraden, tandarts, ...). De reacties van de omgeving zijn vaak pijnlijk, moeilijk te begrijpen, afstandelijk en vijandig. Op dat moment hebben gezinnen iemand nodig die naar hen luistert en hen bijstaat in crisismomenten. Buddies leveren op dat gebied heel degelijk werk.

Als laatste sprekers kwamen twee moeders aan het woord. Ze spraken over het normale 'hygiënisch' leven, over het bange wachten op de eerste ziekte tekens, over een kind dat zegt geen monstertjes in het bloed meer te willen, over praten over de dood binnen het gezin, over afscheid nemen. Zo waren alle toehoorders voor even moeder van een HIV-positief kind. En dat was misschien wel het meest leerrijke van de hele dag. Medica hoopt dat hiermee duidelijk is dat we aandacht moeten blijven schenken aan aids, aan de ziekte en aan de patiënten. Opmerkingen als 'alweer over aids' zijn dan ook behoorlijk ongepast. Het is trouwens niet omdat dit jaar meer aandacht werd geschonken aan 'Kind en HIV', dat we het risico op HIV in ons eigen leven mogen vergeten.

Leen Verleye

CITISTUDENT PACK

STUDENT, GUN JEZELF DE BESTE KAARTEN EN VOEL JE THUIS... OVERAL TER WERELD.

Je bent student, je hebt een eigen kijk op de wereld en je wil waar voor je geld. Je vindt dat het tijd wordt voor een bank die je werkelijk biedt waar je recht op hebt. Je laat je niet verliezen door een kleurige sporttas of cyberbestanden, maar je eist keiharde feiten. Het Citistudent Pack maakt het nu echt hard. Je eigen leefwereld gaat voor je open met deze 2 gratis kaarten:

Citiscard en Citibank Visa.

SPECIALAAR VOOR JOU HEeft CITIBANK DIT ONVERSTAANBAAR GRATIS AANBOD:

- Je eigen Citibank VISA-kaart met een kredietopening van 30.000 Bf*
- En met je eigen Citistudent Rekening ook je eigen Citiscard**
- Daarmee haal je cash of bij elke Bancontact / Mister Cash-automaat om de hoek.
- Maar ook in de rest van de wereld bij de vele andere geldautomaten zoals MasterCard / Cirrus (ca. 150.000 automatische locaties in 63 landen), Servired (ca. 4.000 automaten in Spanje) en NYCE (USA).
- Een kredietopening van maar liefst 10.000 Bf (of meer mits bijkomende voorwaarden)**
- Eurocheques.
- Dopzetting.
- 2% strest die je iedere maand wordt uitgekeerd**
- Maandelijkse en gedetailleerd rekeninguitreksel.
- Gepersonaliseerd telefoonnummer met Calltone op 'leefnummer'.

02/626 50 50

- Home Banking met je PC vanuit je lokaal.
- Geen beheerskosten en transactiekosten.
- 24/24 uur, alle dagen van de week.
- Overal ter wereld en in je eigen taal.

Bij Citibank krijg je wel een volwassen service, vanaf de allererste dag. En voorwaarden die je een rijker studentenleven bezorgen. Gun daarom jezelf de beste kaarten en... haal als de bliksem, je eigen Citistudent Pack in je dichtstbijzijnde Citibank-agentschap!

Citistudent Pack
CITIBANK
Bondgenotenlaan 46/48
3000 Leuven

CITIBANK
THE CITI NEVER SLEEPS

*Onder voorbehoud van aanvraag
**Tarief op 01.10.97

"Het is de eerste keer dat ik hoor dat de 'K' voor kwaliteit staat"

Indertussen twee weken geleden gingen de rektoren van de Vlaamse universiteiten samen met de minister van Onderwijs en erektor Roger Dillemans op konklaaf. Onderwerp van gesprek op die naar verluidt "gezellige bijeenkomst" was uiteraard het veelbesproken rapport-Dillemans, waarin een aantal voorstellen worden gelanseerd om tot een optimalisatie van het universitaire aanbod te komen. Dit konklaaf was slechts een eerste ronde, waarin de echte discussiepunten — over de concrete uitwerking van de rationalisering — nog niet aan de orde kwamen. Voor Veto was dit toch een voldoende reden om naar Brussel te trekken om VUB-rector Els Witte om een commentaar te vragen bij de huidige stand van het debat. Vóór het konklaaf liet de VUB zich immers als één van de meest kritische stemmen horen in de discussie over het rapport-Dillemans. Meer bepaald de voorgestelde konfederatie van de katholieke universiteiten van Leuven en Brussel viel in Etterbeek niet in goede aarde.

Veto: In een vrije tribune in De Morgen van ondermeer uw hand nam u expliciet de verdediging op van uw universiteit en haar vrijzinnig project. Ook bij andere gelegenheden probeerden de verschillende rektoren hun eigen unief in het zonnetje te zetten. Leidde dat niet tot botsingen op het voorbije konklaaf?

Els Witte: «De sfeer onder de rektoren is al sindsdien een eerste verdediging van de unief waar nog geen concrete beslissingen genomen zijn. Het is wel de bedoeling dat die gesprekken nu verder uitgediept worden. Die vrije tribune, waar u naar verwijst, was een reactie op een artikel in diezelfde krant waar vrij denigrerend werd gesproken over de VUB. Er werd daar gesproken over onze unief als over een 'underdog'. Wij voelen ons helemaal niet de underdog. Daarom hebben wij in die tribune gewezen op enkele bijzondere kwaliteiten van de VUB. Dat heeft uiteraard ook te maken met die hele kwestie van de KU Brussel, waarin de discussie allang niet meer gaat over de kwaliteit van het onderwijs.»

Veto: Wat is voor u het belangrijkste punt uit het rapport-Dillemans?

Witte: «Ik sta zeker achter het principe van rationalisatie. Het klopt dat wij ons met de eenentwintigste eeuw voor de deur moeten bezinnen over een optimalisatie van het universitaire aanbod. De politiek van de jaren zestig, die in die kontekst te verdedigen was, heeft geleid tot een zekere wildgroei of versnippering van opleidingen, en het is evident dat vandaag de nadelen daarvan de kop opsteken. Een rationalisering vind ik goed als de universiteiten daar beter van worden. En dus de studenten, want daar gaat het tenslotte om.»

Veto: U legt nu de nadruk op het uitgangspunt. Betekent dat dat u zich minder vindt in de eerste stappen van konkretisering die ook al in het rapport staan?

Witte: «Er zijn nog niet echt eerste stappen gezet. Wat betreft de realisaties op korte termijn kan ik u zeggen dat de VUB daar voluit aan meewerkt.»

Veto: Het gaat daar over specifieke opleidingen die al dan niet zullen verdwijnen aan bepaalde universiteiten. Daarover wordt wellicht hard onderhandeld. Hoe groot is het gevaar dat het uitgangspunt daarbij verloren gaat in een compromisregeling?

Witte: «Die problematiek moet benaderd worden vanuit objectieve criteria. Maar de vraag daarbij is: wat zijn de objectieve criteria? Het is aan erektor Dillemans om

die criteria nu verder te verfijnen.»

Veto: Is het behoud van de ideologische identiteit van de verschillende universiteiten voor u zo een objectief criterium?

Witte: «Dat wil ik meteen nuanseren. Die ideologische identiteit is geen specifiek Vlaams of Belgisch gegeven. Die speelt overall mee. De universitaire wereld is nu eenmaal gebouwd op verschillende identiteiten, met het competitiviteitsdenken dat daaraan vastzit. Onderzoek en wetenschap kunnen enkel gedijen in een concurrentie omgeving. Die identiteit berust op een

Witte: «Toch niet. Er zijn die verschillen in de profilering die ik zonet gescheit heb. Maar in de praktijk verhindert dat niet dat er al jaren een samenwerking mogelijk is op het gebied van wetenschappelijk onderzoek over de universiteitsgrenzen heen. Op dat nivo heeft er zich nooit een probleem gesteld. Maar je kan die samenwerking niet zomaar uitvoeren tot op het nivo van de universiteiten zelf, omdat daar het verschil in identiteit speelt.»

Veto: Het katholieke net trekt in het middelbaar onderwijs driekwart van de scholieren aan. Dat

(foto Jeroen Lissens)

zeker verschil van mentaliteit, en dat is een waardevol element. Ook in Vlaanderen is er zo'n diversiteit. Het universitaire project van de KU Leuven is niet dat van de VUB, en dat hoeft ook niet. Voor mij biedt die diversiteit immers een meerwaarde, omdat ze aan studenten de mogelijkheid levert om een keuze te maken, om bij een specifiek profiel aan te sluiten. Dat gaat in ons geval niet alleen over vrijzinnigheid, maar over een algemeen geestesklimaat. Bij ons bestaat er bijvoorbeeld een zekere traditie om studenten verantwoordelijkheid te geven op alle bestuursnivo's van de unief. Dat is ook geen monoliet gegeven, maar dat verandert mee met de tijd. Maar het identiteitsverschil blijft wel bestaan en die moet ook behouden blijven, wil men tot een echte optimalisatie komen.»

Teneur

Veto: Als u zoveel belang hecht aan die meerwaarde, lijkt een intense samenwerking tussen twee uniefs van een verschillende strekking per definitie uitgesloten.

heeft niet zozeer met levensbeschouwing te maken, als wel met een al dan niet terechte kwaliteitsnaam. De 'K' staat er dus voor 'kwaliteit' eerder dan voor 'katholiek'. Vandaar is de doorstroming naar katholiek hoger onderwijs — waar ook die verbinding met kwaliteit gemaakt wordt — eviderent. Is het niet frustrerend dat u steeds tegen dat sterke katholieke blok moet opboksen?

Witte: «(lacht) Het is de eerste keer dat ik dat hoor, dat de 'K' van de KU Leuven voor kwaliteit staat. Dat is een kwestie van imagovorming. Daarom pleit ik voor objectieve parameters. Neem de visitierapporten, door Dillemans zelf naar voor geschoven als kwaliteitsmeter. We hebben nu talrijke visitaties achter de rug, en uit die rapporten blijkt dat de kwaliteit van de opleidingen aan de meeste uniefs erg dicht bij elkaar ligt. Dus zullen er nog andere parameters moeten gevonden worden om tot een rationalisering te kunnen overgaan.»

Veto: U hoort wel eens dat het Vlaamse universitaire landschap zich moet spiegelen aan het Angelsaksische model van Oxford en Cambridge of Yale en Harvard. Is dat ook voor u het ultieme streefdoel?

Witte: «Het is erg moeilijk om het universitaire aanbod in verschillende landen te gaan vergelijken. Je kunt de academische wereld in Vlaanderen toch niet zomaar vergelijken met die in de Verenigde Staten. Dat lijkt mij een weinig zinvolle oefening. Je moet je eerder richten op landen met een zelfde traditie. Ik denk dan aan Denemarken of aan Zwitserland. Ga eens kijken hoe daar aan hoger onderwijs gedaan wordt. We zijn immers nooit het dominante land geweest op de wereldkaart zoals Engeland dat vroeger was en Amerika vandaag. Het is niet meer dan normaal dat je daar een andere universitaire cultuur aantreft.»

Binnenstebuiten

Veto: Het Angelsaksische model wordt ook aangehaald als argument om de toegang tot het hoger onderwijs te beperken.

Witte: «Maar dat is niet de richting die Dillemans uit wil, hoor. De huidige voorstellen bieden de garantie dat de studenten terecht komen in de opleiding die voor hen het meest aangewezen is: U weet dat ik een uitgesproken tegenstander ben van de toegangsbeperking en zeker van een numerus clausus. Een elitaire toegang tot het hoger onderwijs behoort immers allerminst tot het project van deze universiteit. Ik ben dan ook tevreden met de teneur van het huidige rapport. Een meer polyvalente eerste kandidatuur, zoals Dillemans voorstelt, biedt een extra oriënteringsmogelijkheid aan de studenten, zodat die niet meer onmiddellijk terecht komen in een omgeving waar ze niet echt thuis horen en nog voldoende uitwijkmogelijkheden behouden. Een toegangsbeperking voor de eerste kandidatuur is onrechtvaardig, omdat studenten het slachtoffer worden van hun verleden in het secundair onderwijs.»

Veto: U bent erg gevoelig voor de maatschappelijke functie van de universiteit. De universiteit leidt hoe dan ook een intellectuele elite op die na haar universitaire loopbaan een onderkomen zoekt in de randstad. Ondertussen bedreigt een sociaal drama de binnenstad. Moet de universiteit daar ook niet zijn verantwoordelijkheid opnemen?

Witte: «De VUB is de grootste Vlaamse werkgever in Brussel als je er het Akademische Ziekenhuis bijneemt. Zowel op de kampus van Jette als hier zorgen we dus voor een belangrijke Vlaamse aanwezigheid. We proberen die nog uit te breiden, ondermeer door de bouw van nieuwe studentenhomes. Brussel heeft wat dat betreft zijn imago van moeilijke, onveilige stad tegen. Daarom hebben wij hier een uitgebreid aanbod van studentenhomes.»

Veto: Daardoor onttrek je die studenten wel aan de problematiek van het leven in een grootstad.

Witte: «Precies. Wij proberen daarom ook de studenten uit te nodigen om de stap naar het centrum te zetten. We gaan nu een aantal toernee opzetten samen met 'Brussel binnenstebuiten' om de studenten de binnenstad te leren kennen. Maar belangrijk is het wetenschappelijk onderzoek dat hier verricht wordt naar die complexe problematiek van de grootstad en haar stadskankers. Wij proberen ook elke samenwerking met andere Vlaamse instellingen in Brussel te stimuleren.»

Veto: Brussels, district of Europe, ziet u dat zitten?

Witte: «We zijn van plan een wetenschappelijk symposium — met de nadruk op wetenschappelijk, en dus niet politiek — in te richten over het statuut van Brussel. De situatie van Brussel is niet uniek. Het verdient aanbeveling om eens te gaan kijken hoe dergelijke situaties in het buitenland opgelost worden. Niemand kan ontkennen dat er hier problemen zijn, bijvoorbeeld op het vlak van de solidariteit tussen de rijkere gemeenten — Ukkel, Elsene — en de andere. Daar ligt een wereld van verschil tussen, maar voorlopig heb ik daar ook geen pas-klaar antwoord voor. Maar ik geef toe dat het hoog tijd wordt om een aantal pistes te onderzoeken, zodat men nu geen ondoordachte beslissingen neemt, want men dan later spijt van krijgt.»

Rendieren en Chinese lampen

an 4 tot 9 december krijg je de kans om het Noorse kollektief Bak-Truppen in Stuc aan het werk te zien met twee verschillende producties, 'Super-Per or Highlights on Helium' en 'Good Good Very Good'. Eind mei waren ze reeds in Leuven te gast met een try-out van die laatste voorstelling. Teater, konsert, performance, video, happening: het verfrissende werk van Bak-Truppen valt onmogelijk onder één hoedje te vangen. Een korte introductie tot dit merkwaardige zootje ongeregeld.

Bak-Truppen werd in 1986 opgestart door de teaterstudent Tone Avenstroupe en de auteur Yvind Berg. Later werd het kollektief aangevuld met jonge mensen van allerlei pluimage: een komponist, een student natuurkunde, een senograaf, een muzikant. Onder de vleugels van het Bergen International Theater maakten zij vrij snel naam en werden ze uitgenodigd op internationale festivals en in teaters uit voornamelijk Duitsland, Nederland, Zwitserland, Frankrijk en enkele malen zelfs in België. In 1992 waren ze reeds te gast in het Arenberginstituut met ' » ' (of 'Zonder Titel').

De naam Bak-Truppen betekent in het Noors achterhoede, antoniem voor 'avantgarde' en inkorporeert de filosofie en de ironie die de groep eigen is. Vanuit de stelling dat in het teater alles reeds is gedaan, willen zij bewust als 'anti-avantgarde' daar nog eens achteraan bengelen. 'Truppen' verwijst, naast het militaire 'troepen', ook naar het zeventiende-eeuwse Franse begrip 'troupe', een teatergezelschap zoals dat van Molière. In de korte geschiedenis van de groep werd de naam meermalen gewijzigd, meestal in het raam van een produktie of ludieke aktie, maar vaak zonder enige significante bedoeling. Recent werd echter omwille van de herkenbaarheid (en de Noorse postbode) teruggescrepen naar het oorspronkelijke Bak-Truppen.

Het kollektief kent een bijzonder losse organisatiestructuur en de tien leden wonen verspreid over Oslo, Bergen, Berlijn en Amsterdam. Ideeën worden uitgewisseld via telefoon, fax en modem en slechts af en toe komen ze bij elkaar om een voorstelling te maken. Het resultaat is dan ook vaak afhankelijk van de praktische mogelijkheden van het moment en de beschikbaarheid van de leden. Daarbij brengt elk lid zijn persoonlijk materiaal aan en wordt elke

vorm van hiërarchie bewust gemedend. Dit paradoxale principe van de 'demokratische diktatuur' (dixit Hans Petter Lehman, ex-Bak-Trupper) vindt bovendien zijn weerspiegeling in de voorstellingen, waar geen enkel element de bovenhand krijgt. In die zin kan je spreken van een 'gelijkwaardige dramaturgie'. Het werk van de Bak-Trup-

de aanleiding tot een reeks van vijf verschillende voorstellingen met de titel 'Per du lyver. Ja!', ontleend aan de eerste regels van Ibsen's werk. Gynt antwoordt zijn moeder's stelling dat hij liegt nu echter met 'Ja!' in plaats van 'Neel!', waardoor de figuur in een compleet verschillende kontekst wordt geplaatst: je kan namelijk ook

pen kan omschreven worden als 'dramaloos teater': narratieve elementen krijgen wel een plaats in het vormelijk geheel, maar een duidelijk herkenbare dramatische lijn blijft afwezig. Het aangebrachte materiaal wordt in de loop van de try-outs en de voorstellingen zelf steeds opnieuw op elkaar afgestemd en op de ruimte waarin de voorstelling plaatsvindt. De volgorde van de verschillende elementen wordt meestal bij het ontbijt bepaald, waardoor elke voorstelling weer anders is en meer weg heeft van een teaterale installatie, gelardeerd met songs, dans en objecten. Deze vorm van visueel en erg kleurrijk theater of 'environment art' is en blijft hét kenmerk van Bak-Truppen.

Na 'When we dead awaken' uit 1990 pakte Bak-Truppen in 1993 opnieuw Henrik Ibsen aan als basis voor een voorstellingsreeks rond Peer Gynt, de literaire monoliet uit het Noorse kulturele erfgoed. De figuur van Peer Gynt vormde echter slechts

liggen dat je liegt. Eind 1993 werden de hoogtepunten uit het materiaal van de vijf Per-voorstellingen samengebracht in de voorstelling 'Super-Per'. De voorstelling is daarnaast ook een weergave van de verschillende methoden die de Bak-Truppen tot nu toe hebben toegepast. In één van hun meest waanzinnige voorstellingen, vertellen de acteurs verschillende anekdotes, vervormen hun stem aan de hand van een heliumfles, dansen, zingen en schieten ook nog wat buskruit af. Elk mogelijk gevoel wordt uitvergroot tot groteske en komische proporties. De lichtelijk geschifte Noren op hun best.

In hun laatste voorstelling 'Good Good Very Good' wordt eveneens materiaal

samengebracht van vier voorafgaande akties, die elk een deel van de volledige titel toegewezen kregen: een konsert, een boekinstallatie, een dansperformance en een tentoonstelling. In mei werkten ze in het Stuc gedurende een tiental dagen aan een try-out voor de uiteindelijke voorstelling die eerst in Bergen en vorige week in Amsterdam werd gepresenteerd. De chaos werd ingedijkt en de ruimte werd gereduceerd tot één lokatie, een bar. Aan één kant bevindt zich een rood speelvlak dat deels op de muur verder loopt; aan de andere kant van de zaal wordt op een groot videoscherm datgene geprojecteerd wat zich op het speelvlak afspeelt.

Centraal in de ruimte staat een distilleerapparaat, waarvan het gepruttel door een mikrofoon wordt versterkt. De acteurs zingen, dansen en vertellen hun ding doorheen de ruimte, waarbij de toeschouwer de vrijheid krijgt om zelf zijn kijkperspectief te bepalen. Chinese restaurantmuziek, liederen over en voor alcoholici, een eksposee over het oplossen van vet in etanol, rendierengewei, papieren vliegers, een saxspelende Buddha, dansende Lappen en zingende Noren vormen de voornaamste ingrediënten van 'Good Good Very Good'.

Bak-Truppen brengt teater zonder het leven te willen problematiseren. De ernst waarmee de leden aan hun produkties werken en erover praten, staat echter een fris, kleurrijk en komisch resultaat van hoog teatral-technisch niveau niet in de weg. Daarbij mag een gebrekkige kennis van het Noors geen reden zijn om deze noordse invasie uit de weg te gaan: de voorstellingen worden in het Engels gebracht en de gebruikte teatrale taal blijft universeel. Voor drank wordt gezorgd.

Bruno Van Moer

'Bak-Truppen' speelt 'Super-Per' op 4 en 5 december in het Stuc. Op 8 en 9 december volgt 'Good Good Very Good'.

De lotelingen van kunstwetenschappen

Binnen Sociale Raad probeert een werkgroep inzicht te krijgen in de uiteenlopende stage- en ekskursieperiodes aan de verschillende fakulteiten. Op die manier zou er werk kunnen gemaakt worden van een algemeen beleid (zie vorige Veto). Bij de werkzaamheden van de werkgroep kwam een bizar verhaal naar boven. De tweede kanners van kunstwetenschappen maken elk jaar een — niet verplichte — studiereis naar Firenze. Het is de 'place to be' voor deze kultuurminnende studenten, en bovendien komt in deze ekskursies veel leerstof van de eerste kandidatuur aan bod. Deze studiereis brengt normaal geen problemen met zich mee. Behalve vorig jaar, toen er meer dan de gebruikelijke dertig-studenten mee wilden gaan.

Vijftig studenten begeleiden op een studiereis naar Firenze achte het departement Kunstgeschiedenis onhaalbaar. "Omdat dat problemen kon opleveren met het groepstarief voor de vliegreis," zo luidde de officiële reden. Als alternatief werd Parijs voorgesteld. De studenten wilden echter perse naar Firenze en er werd besloten de reis toch door te laten gaan "ook al waren ze ervan op de hoogte dat in dat geval niet iedereen mee zou kunnen," zo benadrukt Mieke Van Gemert, administratief verantwoordelijke van kunstwetenschappen.

Er diende dus een selectie te worden gemaakt en wat is er eerlijker dan lotjes trekken, een procedure waar iedereen een gelijke kans krijgt (of toch bijna iedereen want de enige kanners werden sowieso op de wachtlijst geplaatst). Veel mensen van die wachtlijst, konden uiteindelijk toch mee in de plaats van zij die afvielen. Diegenen die geen reservertel aangekruist hadden, berustten meestal in hun toestand. Er waren ook drie studenten die op eigen houtje de trein naar Italië genomen hadden en die mochten bij de groep aansluiten van de gidsende professoren Van der Stighelen en Cardon (die zelf niet bereikbaar waren voor commentaar). Zonder van het groepstarief te kunnen genieten, slaagden deze drie erin dezelfde reis te maken voor 17.000 frank in plaats van 22.000 frank die de uitgelote gelukkigen moesten ophoesten. Wel konden zij geen aanspraak maken op de 1.500 frank die het departement voorzorg om de reiskosten van elke deelnemer te helpen bekostigen.

Op het departement heeft men de hele toestand nooit als een echt probleem ervaren. "We wisten toch dat er velen zouden afvallen en dat zodoende haast iedereen zou meekunnen," verzekerde Van Gemert. Waarom de studiereis dan aanvankelijk niet kon doorgaan — niet omwille van het hoge aantal kandidaten — is echter nog niet duidelijk. Dit jaar moet men alvast geen moeilijke knopen doorhakken; er zijn niet meer dan dertig tweede kanners.

(hd)

(advertentie)

ALBATROS
PARTY ZONE
LEUVEN

BRUSSELSESTRAAT 15 -- 3000 LEUVEN
Nog enkele dagen vrij in 1997
Bel vrijblijvend voor inlichtingen en reservaties op
075/450930
Of kom eens langs in kaffee Weirdo's

Geen alcohol en sigaretten onder achttien

Frida Eriksson (22) en Maria Johansson (22) kwamen helemaal uit het Zweedse Uppsala om van het Leuvense studentenleven te proeven. Zweden is het eerste land dat we belichten in een reeks over het lief en leed van buitenlandse en Leuvense (zie ander interview) studenten op Erasmus.

Veto: *Waarom kozen jullie de KU Leuven?*
Maria: «We wilden eigenlijk naar Italië. Maar dat kon blijkbaar niet. Als alternatief hadden we Thessaloniki in Griekenland. Tot drie weken voor we naar België kwamen, zouden we daarheen gaan. Toen kregen we te horen dat er geen overeenkomst was tussen de universiteiten van Thessaloniki en Uppsala en dat we dus niet konden gaan. Omdat we toch ergens naartoe wilden, zei onze Erasmuscoördinator dat we eventueel nog naar Leuven konden.»
Veto: *En dat vonden jullie natuurlijk veel beter dan Italië of Griekenland.*
Maria: «Wij wisten helemaal niets van Leuven. Daarom heb ik getelefoneerd naar twee meisjes die vorig jaar in Leuven hadden gestudeerd. Zij vertelden dat Leuven een fijne studentenstad is en dat zij alleen positieve ervaringen hadden gehad. We hebben het er dan maar op gewaagd. Achteraf gezien denken we dat Leuven veel beter is dan Thessaloniki. Een vriend van ons die daar studeert, zegt dat het er zeer chaotisch en slecht georganiseerd aan toe gaat.»

Maria: «Zeker op dit moment. Nu is er veel werkloosheid in Zweden en moet je een goed diploma hebben om een job te vinden.»
Frida: «Iedereen kan ook gaan studeren omdat het gratis is. De staat voorziet in studietoelagen en als dat niet volstaat kan je geld lenen. Die lening betaal je dan terug als je begint te werken. Ik denk dat dat goed is. Het mag niet van het loon van je ouders afhangen of je kan gaan studeren of niet.»
Veto: *Absoluut. Zijn er in Zweden nog andere sociale voorzieningen zoals hier Alma?*
Maria: «In Uppsala zijn de studenten georganiseerd in 'nations' (zie ander interview) die elk een restaurant uitbaten waar men lunch serveert. Die lunch is eigenlijk de enige betaalbare maaltijd in Zweden. Voor weinig geld krijg je brood met beleg en iets te drinken. Geen pizza of zo, maar echt gezond Zweeds eten.»
Veto: *Gaan jullie eigenlijk ooit naar Alma?*
Maria: «We zijn er wel al geweest, maar we houden er niet zo van.»
Frida: «Ik denk dat het vooral komt door de geur die daar hangt.»
Maria: «In Alma denk ik altijd terug aan

de tijd dat ik als kind op school in een grote refter moest eten. Niet zo leuk.»
Veto: *Wat vinden jullie van de Leuvense studenten?*
Maria en Frida: «They party a lot!»
Veto: *Meer als in Zweden blijkbaar. Is het uitgaansleven ook anders?*
Maria: «Jullie gaan alleszins later uit. In Zweden moeten de studentenhuizen van de nations — waar het uitgaansleven zich afspeelt — sluiten om één uur en de disko's om twee uur.»
Frida: «Dat heeft te maken met de alcoholreglementering. Later mag geen alcohol meer verkocht worden.»
Maria: «Uitgaan in Zweden is ook veel duurder: drank kost heel veel geld. Enkel wanneer je drank koopt in de staatswinkels — in Zweden kan je geen alcohol kopen in de supermarkt — is het enigzins betaalbaar. Daarom houdt iedereen 'pre-parties' op kot voor men uitgaat. Je moet trouwens achttien zijn om alcohol te drinken en twintig om het te kopen in de winkels. Voor je achttiende moet je een kafee gewoon niet binnen. Dat wordt heel strikt gecontro-

(foto Dirk Bernaert)

leerd.»
Frida: «Sinds vorig jaar moet je in Zweden ook achttien jaar zijn om te roken.»
Veto: *Is er nog iets dat wij absoluut moeten weten over Zweden?*
Maria: «Sauna's zijn Fins! Iedereen denkt dat elke Zweed een sauna heeft maar dat is echt een mité.»
Frida: «Wel, in tegenstelling tot wat veel Amerikanen denken lopen er in Zweden geen ijsberen over straat.»

**Kristof Daniels
Aernout Beke
Raf Gerits**

Leuvense studenten in Zweden

Lidmaatschap studentenklub verplicht

Frida Eriksson (22) en Maria Johansson (22) kwamen helemaal uit het Zweedse Uppsala om van het Leuvense studentenleven te proeven. Zweden is het eerste land dat we belichten in een reeks over het lief en leed van buitenlandse en Leuvense (zie ander interview) studenten op Erasmus.

Veto: *Als jullie nu terugdenken aan Uppsala, blijft jullie zeker een globale indruk na. Durven jullie Zweden met één kenmerk schetsen?*
Steven: «Alles is zeer goed georganiseerd. Niet alleen de uitwisseling, maar heel het maatschappelijke leven.»
Hilde: «Dat is mij ook echt wel bijgebleven. Alles is veel strikter geregeld. Ik dacht dat Zweden zeer vooruitstrevend waren, maar toch volgen ze veel meer dan hier de regels. Een regel overtreden kan echt wel niet door de beugel.»
Steven: «Dat wordt ook gewoon niet gedaan, zelfs niet door studenten. Een Zweed zal bijvoorbeeld nooit door een rood licht rijden, zelfs niet wanneer in de wijde omgeving geen kat te zien is. Hij zal wachten op het groen licht, al duurt dat vijf minuten.»

Veto: *Is het studentenleven daar op een vergelijkbare wijze georganiseerd als bij ons?*
Steven: «De studenten zijn georganiseerd in de zogenaamde 'nations'. Een nation is eigenlijk een mengeling tussen een klub en een kring. Zij zijn georganiseerd per regio zoals de klubs hier, maar zij vervullen de taak van de kringen. Elke nation heeft zijn eigen bars, fuifzalen, elke week een eigen fuif of 'gasque' (mengeling tussen galadiner en kantus met traditionele kleding), een sportklub en soms een teaterklub. Sommige nations beschikken zelfs over een bibliotheek. Zij hebben in Uppsala ook de mooiste, de grootste en de oudste huizen.»
Hilde: «Het is ook verplicht om lid te zijn van een nation.»
Steven: «Als je geen lid bent van een nation, mag je geen eksamens afleggen.»
Hilde: «Bij je inschrijving krijg je al de adressen van de nations en dat is een soort van open deur waarop je de verschillende nations kan bezoeken waarna je een keuze kan maken.»
Steven: «Je moet ook enkel inschrijvingsgeld betalen aan de nation die je kiest. Dat is ongeveer vijftienhonderd frank over een half jaar. Daardoor kan je dan genieten van al de voorzieningen van zo'n nation. De inschrijving aan de unief is gratis.»

Hilde: «Alcohol bij de nations is maar half zo duur als voor de niet-studenten. Dat voordeel is exclusief aan studenten voorbehouden. Dat stoorde mij wel wat. Verder mag je als niet-student ook niet uitgaan bij de nations, terwijl dat in Uppsala eigenlijk de enige plaatsen zijn waar je kan uitgaan. Dat gewone mensen daar niet mogen uitgaan, vinden de Zweden blijkbaar doodnormaal. Het studentenleven en dat van de andere mensen is in Zweden strikt gescheiden.»
Veto: *Vermoedelijk werd er daar ook nog gestudeerd. Is het onderwijs vergelijkbaar met dat in Leuven?*
Steven: «Absoluut niet. Er was wel een introductievak dat in de vorm van een hoorcollege werd gegeven, maar de andere vakken waren allemaal in seminarievorm en je moest ook veel aan zelfstudie doen.»
Hilde: «De vakken zijn wel echt interessant. Je moet vooral veel boeken lezen en dan bespreken. Je moet niet zoals hier cursussen van buiten leren.»
Steven: «Het eksamensysteem is ook anders. Elk vak wordt gedurende een maand gegeven en dan wordt daarover eksamen afgelegd. Pas daarna begint het volgende vak.»
Veto: *Hebben jullie je gemakkelijk aan het kl-*

Veto: *Is het Belgische onderwijsstelsel vergelijkbaar met het Zweedse?*
Frida: «In Zweden heb je elke maand eksamens. Hier heb je enkel eksamens op het einde van een semester of op het einde van het jaar. Dat zie je duidelijk aan de studenten. Veel studenten hier geven niets om hun studies gedurende het semester en moeten dan op het einde alles nog leren. In Zweden moet je echt meer studeren tijdens het jaar. Een ander verschil tussen België en Zweden is dat de studenten hier jonger zijn. Als je bij ons de middelbare school hebt beëindigd, wacht je een paar jaar voor je naar de universiteit gaat. Veel mensen gaan eerst werken of reizen. De jongens moeten ook hun militaire dienst doen.»
Maria: «Je bent ook niet gemotiveerd om te gaan studeren als je net twaalf jaar op school hebt gezeten. De meesten willen eerst enkele jaren iets anders doen. Veel beginnende studenten zijn dan ook minstens tweeëntwintig jaar. Zelfs dertig is geen uitzondering.»
Veto: *Beginnen in Zweden veel mensen aan universitaire studies?*

(foto Joost Heleens)

Zweedse Universiteiten en studenten

De drie grootste universiteiten in Zweden zijn die van Stockholm, Lund en Uppsala. Ze zijn allen ongeveer even groot als de KU Leuven.
 Uppsala Universitet is de oudste in Skandinavië, gesticht in 1477. Studenten zijn er verenigd in nations, onder leiding van een kurator. De verschillende kuratoren zetelen in het Kuratorskonvent, een orgaan vergelijkbaar met kringraad van Loko. De tegenhanger van Veto heet er Ergo en wordt uitgegeven door de Uppsala Student Union, verbonden aan de universiteit en verantwoordelijk voor het welzijn van de studenten. Sauna's zijn er niet zo veel, die vind je vooral in Finland. (ab)

(foto Joost Heleens)

Grenzen over twintig jaar littekens?

II a een ietwat uitgelopen kabinetsvergadering kwam minister-president Luc Van den Brande met enige vertraging in Leuven aan: vooral in zijn hoedanigheid als voorzitter van het Komitee van de Europese Regio's hield hij een heldere uiteenzetting over 'De toekomst van de regio's in het Europa van morgen'. Volgens Van den Brande kunnen uitbreiding en verdieping geharmoniseerd worden, ondermeer door het Europa van de culturen uit te bouwen, want culturele diversiteit is voor hem een drager van economische kracht.

Van den Brande stelt vast dat de Europese Unie zich geplaatst ziet voor een dubbele stroomversnelling: enerzijds de uitbreiding van de unie met nieuwe lidstaten, anderzijds de inhoudelijke verdieping die zich zou moeten doorzetten op het vlak van buitenlands beleid, justitiële samenwerking en muntunie. Hij vindt het onbegrijpelijk dat beide aspecten altijd tegenover elkaar geplaatst worden. Volgens hem zijn verdieping en uitbreiding wel degelijk perfect te combineren.

In dat proces gaat de minister-president vervolgens op zoek naar de rol die de Vlaamse en andere deelstaten te vervullen hebben. Hoewel het belang van de regio's zal toenemen, zullen ze toch complementair blijven met de natiestaten en de unie. Van den Brande legt er dan ook de nadruk op dat hetgeen hij voorstaat niet te maken heeft met separatisme of partikularisme. Vlaanderen neemt daarbij een unieke positie in omdat het zowel een regio als een (lid)staat, en daardoor regionalisme en regionalisatie kan combineren. Regionalisme is een beweging in Europa waarbij de regio's politieke verantwoordelijkheid opnemen. Regionalisme vind je — naast België — ook in Spanje, Italië en het Verenigd Koninkrijk. Regionalisatie houdt dan in dat een federale staat een lid van een deelstaat kan afvaardigen op de Europese raden. Konkreet worden daardoor in een beurtrolstelsel gemeenschapsministers afgevaardigd naar de Europese raden die bijvoorbeeld te maken hebben met onderzoek, cultuur en onderwijs.

De spreekbuis van de regio's is het Komitee van de Regio's dat tweehonderdtwintig leden telt (vooral voorzitters van regio's en burgemeesters van grote steden). Het komitee heeft adviesbevoegdheid en is daarvoor volgens Van den Brande uitstekend geplaatst omdat het dicht bij de burger staat. Naast het inwinnen van advies, wil het Komitee ook de politieke ambities van de regio's vertolken: het regionalisme wordt bevorderd, zonder in secessionisme te vervallen. In die ontwikkeling was het Verdrag van Amsterdam belangrijk. Zo wer-

den de adviesbevoegdheden voor de Komitee's uitgebreid en speelden de Belgische, Duitse en Oostenrijkse deelstaten een sterke rol. Mede door hun ijver werd de financiering van de publieke omroepen veilig gesteld, omdat die een identiteitsvormende betekenis hebben voor een land.

Van den Brande stelt verder dat de unie te groot is om een aantal problemen op te lossen en verwacht daarom veel heil van het principe van de subsidiariteit, en precies op dat vlak schiet Amsterdam tekort. Subsidiariteit betekent voor Van den Brande dat "de overheid zich zodanig organiseert dat ze de ontwikkeling van de persoon in zijn of haar leefkringen maximaliseert." In mensentaal wil dat zeggen dat, na eeuwen centralisatie, de beslissingen moe-

ten genomen worden op bestuursnivo's die zo dicht mogelijk bij de bevolking staan.

Europa moet een gemeenschap in verscheidenheid worden, gegrondvest op de diverse culturen. Met die idee in het achterhoofd lanceerde Van den Brande 'het Europa van de culturen' als aanvulling op het allesoverheersende belang dat aan de economie wordt gehecht. Bij velen leeft evenwel de vrees dat dit leidt tot verval en de culturele eenheidsworst. Van den Brande vervormt bij wijze van oplossing de boetedade 'kan kunst de wereld redden?' tot 'kan Europa de wereld redden?', waarmee hij wil zeggen dat we juist de culturele diversiteit moeten respecteren omdat dat de economische kracht ten goede zal komen.

Van den Brande ziet een unie opge-

houden uit lidstaten en die tegelijk een gemeenschap van culturen is waarin elke cultuur zichzelf kan zijn. Binnen dat Europa zullen zich over de grenzen heen economische kerngebieden ontwikkelen. Vlaanderen ligt nu toevallig in zo een Europees kerngebied, samen met het Noorden van Frankrijk, de Ierse regio Kent, het Zuiden van Nederland, en het Oosten van Duitsland. Dergelijke euroregio's ontwikkelen zich ook in de grensgebieden tussen Noord-Italië en Zuid-Frankrijk en — meer in het Oosten — op de grens tussen Roemenië en Oekraïne en Roemenië en Hongarije. Voor Van den Brande is het dan ook een uitgemaakte zaak dat de regio's het sement zijn waarmee de Europese bouwstenen tot een hecht huis worden, terwijl alle kamertjes hun eigen uitzicht blijven behouden want "de nationale grenzen zullen over twintig jaar littekens zijn en geen teken van geborgenheid."

Benny Debruyne

Professor Europees Beleid over Van den Brande

Kulturele eenheid bevordert welzijn

II et 'Europa van de regio's' lijkt zowat het toverwoord te worden om ons de institutionele en politieke problemen van de unie te doen vergeten. Onze minister-president is een vurig bepleiter van dit model. Nu is het aan iemand als professor Europees Beleid Delmartino om deze stellingen te nuanseren. Toevallig was hij op het einde van de week nu aanwezig op een colloquium over dit onderwerp, waar ook Van den Brande aanwezig was. Een ideale gelegenheid dus om zijn licht te laten schijnen op Van den Brande's ideeën.

Professor Frank Delmartino: «In een bepaald opzicht is het zo dat landen en regio's met een sterke kulturele identiteit een stap voor hebben met betrekking tot de economische en, meer algemeen, de maatschappelijke ontwikkeling. Dit komt omdat men daar veel beter mensen kan mobiliseren voor een bepaald project. Als ik het heb over die kulturele identiteit, heb ik het dus niet — en ik denk ook Van den Brande niet — over een soort van neo-nationalisme, nationalisme in de negatieve zin van het woord. Van den Brande wordt nog wel eens in die hoek geduwd, vooral dan door de Franstalige pers. Maar op het colloquium is duidelijk naar voor gebracht en door veel sijfermateriaal bewezen dat regio's en landen met een consistente voordelen hebben op een anonieme groep zonder identiteit.»

Veto: Is er geen kontradiktie tussen de 'konsistentie van het Vlaamse volk' en de economische kerngebieden — die ondermeer ook delen van Frankrijk, Nederland, Duitsland en Groot-

Britannië bevatten?

Delmartino: «Je kan zien dat er zich integratiemechanismen afspeelen op verschillende niveaus. Het lokale — de streek bijvoorbeeld —, de regio's — in ons geval Vlaanderen of die economische regio —, het zou verkeerd zijn deze verschillende niveaus tegen mekaar uit te spelen. Maar duidelijk is dat er steeds meer aandacht wordt gegeven aan andere dan de klassieke niveaus van integratie, de staten en het lokale. Zowel het bovenlokale, zeg maar Vlaanderen, als de ruimere samenhang met Europa krijgen meer aandacht. Ik zie daar geen tegenstelling in. Maar Van den Brande bekijkt het natuurlijk ook vanuit zijn voorzitterschap van de associatie van de regio's van Europa. Dit is een lobbygroep, en zij zeggen dat het beter ware als er meer regio's zouden zijn zoals de Duitse länders, Vlaanderen, Catalonië enzovoort. Zij verbinden daar politiek-institutionele consequenties mee, maar dat is verregaande belangenverdediging. Want er zijn ook regio's die bloeien zonder dat ze zoveel bevoegdheden hebben als bijvoorbeeld de Duitse länders of Vlaanderen.»

Veto: Is de ontwikkeling naar regio's een vanzelfsprekende evolutie in Europa?

Delmartino: «Nee, het is helemaal niet zo vanzelfsprekend dat we met heel Europa naar deze uitgesproken vorm met regio's evolueren, waarbij we een staatkundige ambitie koesteren of alleszins meer bevoegdheden willen verwerven. Dit is te merken in het komitee van de regio's van de Europese Unie. Daar is een enorme diversificatie tussen de sterke regio's en landen waar er geen regio's zijn. Deze zijn ook vertegenwoordigd in dat komitee. Maar er is wel een tendens om het bovenlokale of subnationale meer naar waarde te schatten. Ook in Skandinavië bijvoorbeeld tekent zich dit af, hoewel die landen goed geïntegreerd zijn. Maar of er op die niveaus nu ook eigen politieke instellingen of directe verkiezingen moeten komen, is helemaal iets anders. Dan komt de vraag aan de orde in welke mate dat gebied meer is dan een sociaal-economisch ontwikkelingsgebied. Zo is het zuiden van Groot-Britannië een gebied in sterke ontwikkeling, maar het heeft nauwelijks eigen politieke instellingen. Men moet dus niet streven naar een Europa van de regio's maar met regio's. Alleen daar waar de bevolking vindt dat ze zich politiek moet kunnen uitdrukken, moet hierop ingegaan worden. Het is zeer gevaarlijk om vanuit een Vlaams perspectief, Europa met allemaal Vlaanderen te gaan bedekken. In Nederland is er bijvoorbeeld ook eenzelfde ontwikkeling, maar die is louter economisch, louter ontwikkelingsgericht. Sommige regio's delen bepaalde functies, maar soms vormt een functie een echt identifikatiemiddel omdat er een cultureel verschil is tussen de verschillende landsdelen. Op die

manier kan men zich natuurlijk ook staatkundig meer profileren.»

Veto: Bepreken deze kulturele verschillen zich louter tot taalkundige verschillen?

Delmartino: «Er zijn verschillen in de kulturele differentiatie. In Friesland in Nederland heb je bijvoorbeeld te maken met een taalkundige differentiatie zoals bij ons. Maar in vele andere gevallen, zoals in Andalusië, gaat het niet zoezet om een taalkundig probleem als wel om een verbondenheid ondanks de taalverbondenheid met de rest van Spanje. Deze verbondenheid rust op een brede historische basis. Zo speelt de geschiedenis nog steeds een rol in het hedendaagse Europa. De Fransen hebben aan hun regio's de namen gegeven uit het Ancien Régime. Hiermee willen ze niet om teruggaan naar het verleden, maar duidelijk maken dat de verbanden die door de moderne planologen zijn getekend, heel vaak samenvallen met associaties van twee eeuwen geleden. Maar dat is niet altijd zo. En dan moeten deze subregionale verbanden erkend worden door de staten. Dit brengt de staat niet in het gedrang, maar het geeft haar een additionele legitimiteit.»

Veto: De tegenstanders van dit regionalisme bevinden zich op verschillende uitersten op de ideologische schaal, is deze discussie in se wel ideologisch?

Delmartino: «Het is ten eerste altijd zo geweest dat de mensen die in het centrum aan de macht zijn, het altijd veel minder voor het regionalisme hebben. De personen die in de periferie zitten, zijn er altijd meer voor gewonnen. Voorts vinden diegenen die 'well-off' zijn het altijd moeilijker om bij te dragen aan een solidariteitsfonds. Dat is een universeel gegeven. Vergelijk het met een familie met rijke en arme neefjes. Ik denk niet dat het een ideologische zaak is, maar eerder iets als een natuurlijke reflex. Zoiets van 'je moet altijd je geld goed gebruiken'. Er komt altijd reactie als er onduidelijke bestedingen zijn. Zo zijn Duitsland en Nederland onlangs wat begonnen te protesteren in Europa. Dat waren we niet, gewoon van hen. Zij zijn nettobijdragers tot de Europese Unie, terwijl ze van de structuurfondsen amper iets krijgen. Zij zijn zich vragen beginnen stellen waar dat geld naartoe gaat en of daar wel toezicht op is. In zo een geval is het geen kwestie van links of rechts. Diegenen die systematisch bijdragen leveren aan de solidariteitsfondsen zullen daar altijd over klagen. De solidariteit wordt noch in Europa, noch in België fundamenteel in vraag gesteld. Maar in elk (kwasi-) federaal model moet er meer doorzichtigheid en controle komen op die bestedingen, zonder de solidariteit fundamenteel in vraag te stellen. Het moet in die richting gaan, zowel in Europa als in eigen land.»

Raf Gerits

Contactlenzen iets voor u? Trioptict biedt u EEN COMPLETE CONTACTLENZENSYSTEEM VOOR 4000,-BF. U krijgt voor zes maanden 6 paar zachte spherische maandlenzen (smaandelijks nieuwe frisse zuivere contactlenzen) incl. alle onderhoudsproducten van Allergan. Profiteer van onze voordelige proberset voor 690,-BF. Een uitgelezen aanbieding. Alleen bij Trioptict. Doen!

TRIOPTIC ADVISEERT **ALLERGAN**

Of liever lenzen?

Vraag de proberset: slechts 690,-BF voor een paar zachte spherische maandlenzen + producten.

TRIOPTIC

Luc Van den Brande over eenheid en verscheidenheid van Europa

“Ik heb geen moeite solidariteit op te brengen met het Zuiden”

Over het begrip 'het Europa van de regio's' kun je twee dingen met zekerheid zeggen. Ten eerste, het is een term die even veelzeggend is als leeg: het aantal interpretaties is schier onbeperkt. Ten tweede kun je er donder op zeggen dat, als de term valt, even later de naam van Luc Van den Brande zal opduiken. De minister-president kreeg vorige week dinsdag, op uitnodiging van de Leuvense Kring voor Internationale Betrekkingen, de kans zijn globale visie op de zaak uiteen te zetten (zie artikel p. 9).

Het bleek dat voor hem de regionalisatie en globalisatie van Europa onlosmakelijk deel uitmaken van één en dezelfde beweging, waarbij de negentiende-eeuwse natiestaten geleidelijk aan belang inboeten. Niettemin zullen de regio's de staten niet vervangen, maar er complementair mee zijn. Maar zal de Europese integratie evenwel niet veel — bijvoorbeeld economische — beslissingsmacht aan de regio's onttrekken en zo leiden tot minder zelfstandigheid?

Van den Brande: «Het is een fictie te denken dat Europa één monoliet is, één structuur is. Schrijf op voorhand het failliet van Europa op als er geen evenwicht is tussen de eenheid en verscheidenheid van Europa. Het is geen kwestie van of de lidstaten, of de regio's. Het gaat om verschillende pijlers die samen complementair zullen moeten optreden. Kijk naar bepaalde raadsbeslissingen van Luxemburg — waar het ging over concrete zaken zoals jobs — waar precies is aangegeven dat dit een opdracht is van de staten, en van de regio's, en van de sociale partners enzovoort. Kijk naar de evolutie in de Duitse en Oostenrijkse Lander, de ontwikkelingen in het Verenigd Koninkrijk en Spanje: staten en regio's zullen partners moeten zijn.»

Veto: Het geval Renault heeft nog maar eens getoond hoe weinig van de staten op de economie en de over-de-grenzen-heen-opererende multinationals hebben. Is Europa niet beter geplaatst dan de regio's om dat probleem aan te pakken?

Van den Brande: «Je zit met een globalisatie van het denken, van de contacten. Vroeger was het alleen voor een grote onderneming mogelijk contacten over de hele wereld te leggen. Via Internet heb je nu — ook al heb je maar een éénmansbedrijf — de mogelijkheid om met de hele wereld in contact te staan. Er is dus een evidente globale aanpak. Tegelijkertijd is er een tendens om ook in het ondernemingsleven belang aan kleinere gehelen te hechten. Het is niet toevallig dat de grote reuzen aan het afstappen zijn van hun ongelofelijk grote eenheidskonglomeraten. Ze voelen dat de werknemers minder en minder gemotiveerd zijn als ze deel zijn van zo'n geheel. Proctor & Gamble — om een tipvoorbeeld van een multinational te nemen — stapte af van een centrale organisatie. Het handelt nu eigenlijk gediversifieerd en zet eigen eenheden op die erg gebonden zijn aan een regionale cultuur en economie. Enerzijds zijn dus de contacten, het netwerk, laat ons zeggen het voetbalveld, globaal. Anderzijds is het even belangrijk om een ploeg op het veld te zetten. Trouwens, is het niet merkwaardig dat uitgerokend de Japanners en de Amerikanen Europa de troef toeschrijven dat wij veel herkenbare culturen op een relatief kleine oppervlakte hebben. Het is juist versterkend om zich in een bepaald geheel te kunnen terugvinden, in plaats van te verzuipen in die grote wereld. De culturele verscheidenheid zal in de toekomst precies een drager zijn van economische sterkte.»

Veto: De federale landen die u opnoemt, vor-

men één pool in Europa. Aan de andere kant is er een centralistisch land als Frankrijk, lijkt een gelijkaardige ontwikkeling daar niet onvoorstelbaar?

Van den Brande: «De verschillende landen zullen — rekening houdend met hun eigen geschiedenis, cultuur en organisatie — van elkaar moeten aanvaarden dat er andere gegevens meespelen dan die in hun eigen land. Maar nu al zijn de regio's van een aantal landen via een beurtroelsysteem tussen de verschillende deelstaten van één land, op een aantal momenten rechtstreeks vertegenwoordigd in Europese raden. De Fransen begrepen niet hoe zo iets mogelijk was. Welnu, de lidstaten en de Unie hebben dat aanvaard. Het is een proces geweest waarin de meer federaal ingestelde landen elkaar gevonden hebben, en de eerder centralistische landen hebben die keuze geaccepteerd. Ik pleit dus niet voor een eenheidsmodel, maar die landen die voor een regionale oriëntatie gekozen hebben, moeten de kans daartoe krijgen.»

«Kijk naar de Jakobijnse en centralistische staat die Frankrijk was en is. Ook daar worden de eerste stappen naar regionalisme gezet. De regio Rijsel-Duinkerke-Calais krijgt het op zijn heupen van wat Pa-

Veto: Er lijkt zich een generatiekloof af te tekenen tussen oudere generaties — de beleidsvoerders van nu — die de Vlaamse ongelijkheid meegemaakt hebben enerzijds, en anderzijds de jongeren voor wie die Vlaamse gelijkheid vanzelfsprekend is. Deze laatste voelen vaak meer sympathie voor een multicultureel België dan voor een onafhankelijk Vlaanderen.

Van den Brande: «Veel is aan generatie en leeftijd gebonden. Wij behoorden inderdaad tot een generatie die andere dingen beleefd heeft — al is het maar hier in Leuven. In tegenstelling tot wat vaak gezegd en geschreven wordt, haal ik niet vanuit de ongelijkheid een aantal thema's aan. Als ik voorstander ben van de toewijzing van de gezondheidszorg en de kinderbijslag aan de gemeenschappen — wat ten onrechte geïdentificeerd wordt als een kommunautair konflikt — is dat omdat er in de sociale zekerheid twee soorten risico's zijn: enerzijds de arbeidsgebonden risico's zoals werkloosheid, pensioenen, arbeidsongevallen, enzovoort, en anderzijds de niet-arbeidsgebonden risico's zoals gezondheidszorg. Bij de arbeidsgebonden risico's is het belangrijk of je al dan niet werkt, maar gezondheidszorg is dan weer een opdracht van de gemeenschappen. Als de gezondheidszorg als principe bij de

omdat we vinden dat dit de beste manier is om jobs te creëren, moet je ook dat rustig toelaten. Geef ruimte en mogelijkheid voor een verschillend beleid als je een verschillende opvatting hebt.»

Veto: Op dit moment is men — bijvoorbeeld op televisie — nogal sterk bezig aan de vorming van de Vlaamse cultuur, waarbij men vaak nogal sloganisch te werk gaat. Leidt dat niet tot een soort van algemene, 'verdunde' cultuur?

Van den Brande: «Eén. Wij spreken een bepaalde taal. Twee. Dat uit zich in de literatuur, wij schrijven in een bepaalde taal. Drie, en dan wordt het al moeilijker, ik denk dat je karakteristieken kunt onderkennen in artistieke creaties, ongeacht of ze zich nu op het muzikale vlak afspeelen of in de beeldende kunsten. Kunst en cultuur hebben altijd twee dimensies: iets eigens en iets universeel. Wat de verdunning betreft, weet ik dat sommige mensen zeggen — en dat is hun verdomd recht: 'Voor ons bestaat enkel België, omwille van die twee culturen, enzovoort.' Ook dat is een verdunning van iets dat één stuk werkelijkheid is. De discussie over de vraag of er een identiteit bestaat of niet, is een absurde discussie. Identiteit is een gegeven, maar je moet die open gebruiken, Vlaanderen is nooit zo gericht geweest op de wereld als na het verwerven van haar autonomie.»

Veto: U hebt altijd veel belang gehecht aan Brussel, wat vindt u van de oproep van Bert Anciaux om de investeringen in Brussel terug te schroeven?

Van den Brande: «Een stuk van Vlaanderen zoals ik het zie, is dat we in Brussel de kans hebben om met veel culturen samen te leven. Het is onze opdracht om wel in Brussel te investeren omdat het een veel-

(foto Dirk Bernard)

rijs per se wil. Toch blijven ze zich Frans voelen. De vraag die rijst of een combinatie mogelijk is tussen het gevoel te behoren tot één en dezelfde cultuur, taal en staat, en tegelijkertijd economisch regionalisme op te eisen. In Frankrijk zal zich veeleer een tendens van economisch regionalisme dan van politiek regionalisme ontwikkelen.»

Cultuur

Veto: Als die centralistische landen bepaalde bevoegdheden niet afstaan aan Europa, is de weg voor de federale landen dan niet hoe dan ook geblokkeerd?

Van den Brande: «Dat is dan hun keuze of zij lid willen zijn en blijven van de politieke unie die ik voorsta. Lusten en lasten, rechten en verplichtingen kan je niet van elkaar scheiden: Europa heeft maar zin als het ook een politieke unie is, waar men te gelijk probeert gemeenschappelijkheid om te zetten en verscheidenheid te aanvaarden.»

gemeenschappen ligt, denk ik dat het verstandig is om alles wat met gezondheidszorg te maken heeft in één pakket samen te brengen.»

«Ik heb er geen moeite mee solidariteit op te brengen met het Zuiden: ik kan leven met Chinezen, Engelsen, Franstaligen: ik vind dat een pluspunt. Maar ik geloof we nog meer mogelijkheden om goed samen te leven zouden hebben, als we dat met wederzijdse afspraken zouden doen. Wij hebben er geen enkel belang bij om een failliete Waalse buur te hebben. Aan de andere kant vind ik dat we ook niet moeten gehinderd worden in een aantal ontwikkelingen die we voorstaan. Dikwijls kunnen die om heel irrationele redenen niet doorgevoerd worden. Eerst is er verantwoordelijkheid en dan is er solidariteit. Als vandaag blijkt dat de Waalse regering FN (Fabrique Nationale) wil overnemen, heb ik daar niets op te zeggen, omwille van hun geschiedenis en het sociale gegeven. Als wij een bijkomende arbeidskostenverlaging willen doorvoeren

voudige gemeenschap is — met alle mogelijke talen bijvoorbeeld — en omdat het de beste manier is om de Vlamingen zich thuis te laten voelen in Brussel. Ik denk dat veel mensen in Brussel een gevoel hebben van dubbele aanhorigheid: je kunt de Franstaligen en de Nederlandstaligen niet in twee vakjes opdelen. Het is complexer dan dat.

Veto: Maar die mensen hebben — toen ze moesten kiezen — in hoofdzaak voor de Franse cultuur gekozen.

Van den Brande: «Vaak richt men zich naar datgene wat economisch de meeste perspectieven biedt. Door de eeuwen heen stel je vast dat de voornaamste oorzaak van emigratie een sociaal-economisch gegeven geweest is, gebrek aan werk bijvoorbeeld. Ik sluit niet uit dat een aantal mensen nu meer perspectief zien in de Vlaamse ontwikkeling. Dat bewijst nogmaals dat economie en cultuur sterk verweven zijn.»

Benny Debruyne
Vincent Imperiali

Zoetgevooisde sjarmezangers met flamenkodanseresjes

E fakbarrally van woensdag jongstleden zit er op. Dit initiatief van Kultuurraad en de Leuvense studenten werd mogelijk gemaakt in samenwerking met de meeste fakbars en was over het algemeen een succes. De fakbars zelf zochten groepen voor hun affiche. Dat gebeurde op basis van een goede livereputatie of door het selecteren van demo's die een vaste tooghanger ergens van zijn vrienden of van de bandleden in handen had gekregen. Een sfeerbeeld van een avond live muziek en pinten aan 35 frank.

We begonnen als schrijvende pers — hoe kan het ook anders — in de fakbar van Letteren en Wijsbegeerte. Om negen uur zou daar de groep 'Decamerone' zijn ding doen. Na heel wat afstemmingsproblemen en het luidkeels roepen om drank gaven de senior van Klio en de zijnen — een goede drie kwartier later dan gepland — van katoen. Nadat ze het Pink Pantherdeuntje en de cover van Gary Newman's 'are friends electric' hadden gespeeld, trad er al iets op als een déjà entendu effect. De cover van Wim Mertens's 'The belly of an architect' was dan weer wel te pruimen maar het bleef bij dit hoogtepunt.

Met hoop op beter stapten we toen naar het Politika kafee alwaar 'Del Valentino's' optrad. Wie denkt aan zoetgevooisde sjarmezangers met flamenkodanseresjes op de achtergrond kwam bedrogen uit. Op het podium hingen vlaggen van Japan en van de vroegere Sovjetunie te deinen op de

luidgolven. De pin-up van het met luipaardenvellen omspannen drumstel sprong in het oog net als de opvallende kledij van de groepsleden. Het meest geschikt was echter de zanger, 'den del', een volslanke grizzly in legerkostuum die zong alsof zijn leven er van afhing. Het publiek sliktte de no nonsenserock als zoete koek. Na het spelen van "de snelste song ooit" moesten we afscheid nemen van de mannen uit Weicherzande en van een bruisend Politika om onze tocht in de regen verder te zetten. Zo belandden we dan in de Ravage, de fakbar van de biologische wetenschappen. We waren al te laat om Pascal Deweze (ex-Metal Molly) te beluisteren maar naar het schijnt speelde de man een zeer mooi ingetogen konsert in het 'voorprogramma' van de groep Syrius uit West-Vlaanderen. De zangeres van deze geselecteerden voor de voorrondes van de Rock Rally '96 sprak het matig opgekomen volk in het West-Vlaams toe: ze zouden nog een "oude rocker" spelen. Neil Young's "rocking in the free world" passeerde de revu waarna de groep nog eenmaal op het podium werd gevraagd. Het nummer 'I' was dan de finale afsluiter. Het publiek reageerde eerder lautwijze.

Vanuit de Ravage ging het vervolgens naar de dichtbijgelegen Tir' na n'og waar de groep met de origineelste naam van de hele avond optrad. 'Nagorno Karabach'. Deze Armeense enklave klinkt zo'n beetje als de gitaren van Radjohead vermengd met een stem als die van Gavin Rossdale van Bush. Deze band die al zes jaar bestaat, speelde geen enkele cover — wat veel moed vergt voor een (overwegend dronken) studentenpubliek dat ambiancemuziek wil horen —

en hoopte misschien met hun puike prestatie een derde maal op marktrock te kunnen spelen. De zanger vertelde ons over de moeilijke situatie in de Leuvense rockscène. Hij hekelde vooral het gebrek aan initiatieven om beginnende groepen een kans te geven. Als er dan eens een optreden kon doorgaan, dan krijgen die bands die de gebruikelijke achterpoortjes en vriendjes uit het milieu kennen, de mogelijkheid om te spelen. Het initiatief van kultuurraad was volgens hem goed geslaagd al zou in de toekomst nog wat meer ruchtbaarheid aan dergelijke evenementen gegeven mogen worden.

Eigenlijk was de muziek tot nu toe nog vrij braaf maar dat veranderde gauw toen we even in de Shrink een oortje gingen nemen. Daar stond 'Deadly Serious' zijn ding te doen, en ze deden het goed. Met veel humor werd er tussendoor niet al te fijntjes op de gitaren geramd. Nu stond ons de moeilijkste opdracht van de hele avond te wachten, namelijk de grote oversteek naar Heverlee, de plaats waar nog niet veel vetomensen zijn geweest. In regelrecht snertweer bevangen we ons op pad om nog eens te gaan kijken naar 'Orange Pecco', de gerespecteerde groep die nog op de Gentse Feesten heeft gestaan. In de Winabar, onder Alma III was het gewapend beton van voldoende kwaliteit om aan de sloophamer van hun 'noise' enig verweer te bieden. De zanger had wel podiumpresence, maar als je pas na twintig minuten tot de vaststelling komt dat er ook nog een cellospeler meespeelt, dan is er toch iets verkeerd met de volumeknoppen van de Marshallversterkers. Het was nochtans geen slecht optreden, maar

wat meer stille momenten waren het geheel zeker ten goede gekomen. Van deze groep hoorden we in de zaal fluisteren dat ze wel eens de nieuwe dEUS zouden kunnen worden. Wijzer lijkt het Stief Kamil Carlens te volgen: de band verlaten met de woorden "no more loud music."

Al bij al was het een lovenswaardig initiatief dat smaakt naar meer. De fakbars konden bijna allemaal rekenen op een grote publieke belangstelling. Een minpunt is misschien de overlappende programmerie die vastgroeide fakbarmeubelen ervan weerhield om eens andere oorden des verders met hun bezoek te vereren.

Tom Clarysse
Pascal Seynhaeve

(foto Joost Heben)

Een cadeau van ACCO

Tip (van Kerstvrouw Mieke)

Een prachtige Parker "Sonnet" set aan een zeer scherpe kalkoenprijs.

Een seizoen vol sfeer,
een cadeau
vol inspiratie.

Sonnet Steel CT Vulpen/Balpen set

BFR. 2720 - BFR. 2349 - ACCOPRIJS BFR. 1879,-

Sonnet Steel GT Vulpen/Balpen set

BFR. 3350 - BFR. 2799 - ACCOPRIJS BFR. 2239,-

Sonnet Matte Black Vulpen/Balpen set

BFR. 4070 - BFR. 2999 - ACCOPRIJS BFR. 2399,-

Contratip (van Kerstknapp Jaak)

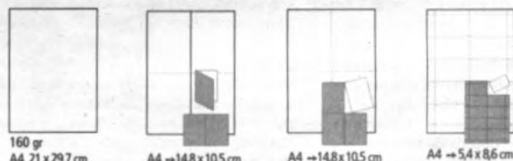
Een andere pennenset, maar ditmaal van Waterman: een formidabel Kerstbalkoopje!

Graduate Laque Vulpen/Balpen set

Bfr. 1265 - ACCOPRIJS BFR. 1012,-

Tip (van Kerstcreatief André)

Maak zelf je wenskaarten op PC

met A4 Printkarton. De kaarten zijn voorgeperforeerd in verschillende formaten.

Neerpoten hotelketen kost mensenlevens

Studente Isolde Vandemoortele werkte gedurende vijf maanden als vrijwilligster in Triunfo de la Cruz, een klein dorp aan de noordkust van Honduras. Ze raakte er betrokken in de strijd van deze kleine gemeenschap tegen een buitenlandse hotelketen, die de mogelijkheden van het opkomend toerisme in Honduras wil uitbuiten zonder enig respect voor de eigenheid en de rechten van de plaatselijke bevolking. Pas teruggekeerd van een tweede kort verblijf in Honduras, hoopt ze met haar verhaal hier steun te vinden voor de zaak van een arme minderheid die nauwelijks gehoord wordt. Donderdag vier december zal ze hierover een lezing geven in Los Buenos (Parkstraat).

De bevolking van Triunfo de la Cruz zijn de Garifuna: een etnische minderheidsgroep in Centraal-Amerika aan de noordkust van Honduras, Belize, Guatemala en Nicaragua. Ze hebben gemengd Afrikaans-Indiaanse roots, een eigen cultuur en een eigen taal, het Garifuna. In Honduras zijn ze met zo'n honderdduizend, een kleine twee procent van de totale bevolking. De Garifuna zijn een arme bevolking. Tachtig procent van de bevolking heeft geen specifiek beroep. Visserij is de meest traditionele inkomensbron, maar de Garifuna kunnen steeds minder concurreren met de Hondurese en buitenlandse visgiganten. In de steden, waar meer werk is, worden de Garifuna heel vaak gediskrimineerd en krijgen andere bevolkingsgroepen voorrang voor degelijke arbeidsplaatsen. Een alternatief is het toerisme. Dit komt echter nog maar pas op gang en wordt al volledig ingepalmd door buitenlandse hotelketens.

die enkel als doel stellen zo vlug mogelijk munt slaan uit de gunstige vooruitzichten.

Ingepalmd

Triunfo de la Cruz is hiervan het slachtoffer geworden. In de jaren tachtig lifde het naburige stadje Tela Triunfo in, zonder medeweten van de inwoners noch van het bestuur. Begin jaren negentig kocht Marbella, een internationale hotelketen, het stadsbestuur van Tela om en verkreeg van hen een enorm terrein, gemeenschapsgrond van Triunfo. Op deze gronden zijn ze nu een gigantisch hotel aan het neerpoten.

Bij de Garifuna voelde men de noodzaak om zich te organiseren. Zo ontstond Codett (komitee ter verdediging van de gronden van Triunfo). De doelstellingen van Codett zijn: het beschermen van de erfrechten over het gebied, de rechten van de mens en de gemeenschap en de bescher-

ming van het milieu. Vijfennegentig procent van de achttien inwoners van Triunfo steunt Codett in haar activiteiten.

Codett heeft verschillende projecten opgezet om de bevolking weerbaarder te maken en ze de mogelijkheid om een zelf-bepaalde toekomst te bieden. Zo is er "La Casa del Artesano" (het huis van de ambachtsman), dat tot doel heeft een min of meer vast inkomen te bieden aan de lokale bevolking. Het project stelt een werkplaats, winkelruimte en beginkapitaal ter beschikking voor gevarieerde ambachten. Verder omstonden onder impuls van Codett "Huertos familiares" (familieomsteden) en een project voor 'onderwijs van jong en oud'. Dit jaar kwamen er een openbare bibliotheek en werd een gemeenschapsradio opgericht om de bevolking op de hoogte te houden van het gebeuren in het dorp, solidariteit te bewerkstelligen en educatie te brengen.

Teaterproject maakt Leuvense kansarmen warm voor cultuur

Kunst kan de wereld redden

Voor kansarmen en migranten is de stap naar een teatervoorstelling, dansproductie of fotografietentoonstelling niet steeds evident. Hoewel zij evenveel nood hebben aan een brokje cultuur, is de weg naar Stuc of Cultureel Centrum (KC) soms moeilijk te vinden. In het najaar van 1996 zocht KC Leuven naar een oplossing. Het wil kunst en cultuur immers aanbieden aan een 'zo breed mogelijk' publiek; een publiek waar de Leuvense vierde wereld integraal deel van moet uitmaken.

gang heeft tot deze bevolkingsgroep werd steun gezocht bij de Leuvense buurtwerkingen. Er kwamen veel entoeslaste reacties. Ondermeer Casablanca, 't Lampeke en Steunpunt Sint-Maartensdal waren geïnteresseerd in het project. Ook Teaterwerk-groep Kopspeel, schoolopbouwwerk Kamileon en Open School wilden een steentje bijdragen om de drempel tussen kansarmen en cultuur te verlagen.

Konkreet valt het hele opzet uiteen in drie projecten: een teaterproject voor de vier Leuvense kinderwerkingen onder leiding van schoolopbouwwerk Kamileon, een teaterproject voor volwassenen gecoördineerd door teaterwerk-groep Kopspeel en een educatief project 'kennis maken met cultuur' in handen van Open School. Dit laatste gaat in februari 1998 van start in de Leuvense buurthuizen. De inbreng van KC Leuven beperkt zich tot de logistieke ondersteuning. Centraal in de teaterproducties staat het bekroonde boek van Joke Van Leeuwen, 'Iep': dit is een toegankelijk en grappig verhaal over de belevenissen van een vogeltje. De volwassenen zijn reeds maanden aan het repeteren onder het toezicht van Frank Cools. Hoogtepunt moet 21 februari worden, de dag waarop het resultaat van de repetities te bewonderen valt. Eventuele geïnteresseerden hebben pech. Het entoesiasme voor dit project was zo groot dat de voorstelling nu reeds uitverkocht is.

De kinderen van hun kant, maken geen teaterproductie, maar werken en spelen rondom het stuk. Schoolopbouwwerk Kamileon deed hiervoor beroep op Agnes Guldemont. Zij heeft al heel wat ervaring met creatieve kinderateliers en stelde een ideeënboek samen op basis van het boek 'Iep'. Deze bundel wordt als uitgangspunt gebruikt tijdens de activiteiten. Zo maken Yehor, Danny, Giorgio, Raïsa en Ajoeb nu na schooltijd vleugels met echte veertjes, griezelmotsters in klei, nestjes om in te slapen of luisteren ze naar verhalen over Iep en zijn vriendjes.

Fier

Met dit project kunnen Kamileon Schoolopbouwwerk en vier Leuvense kinderwerkingen op verschillende vlakken tegelijk scoren. De meeste kinderen kennen cultuur enkel vanuit schoolse ervaringen. Voor hen is het dan ook in de eerste plaats een unieke kans om naar een volwaardige teaterproductie te gaan. Maar het project houdt meer in. Binnen de werking van Kamileon wordt veel belang gehecht aan taalstimulering. Door het boek en het werken rond het thema, worden de kinderen

aangemoedigd om zelf aan het lezen te slaan, sommigen schrijven zelfs een verhaalje. Tevens schuift in het project de kans om via de kinderen ook de ouders te mobiliseren. Om deze bij het hele gebeuren te betrekken, wordt er een tentoonstelling gekoppeld aan de teaterproductie. Voor en na de voorstelling kunnen de kinderen hun

© tekening uit 'Het Berenhuis', Heusden-Zolder

'kunstwerkjes' tonen aan fiere mama's en papa's.

Het initiatief van KC Leuven lijkt veelbelovend. Waar op Antwerpen '93 sloganesk de vraag gesteld werd 'Kan kunst de wereld redden?' en dit nog steeds een discussiepunt vormt in bepaalde kunstcritische milieus, onderneemt KC Leuven alvast een poging om deze vraag positief te beantwoorden.

Véronique Patteeuw

Moorden

De strijd voor het terugwinnen van de gemeenschapsgronden, de directe aanleiding voor de oprichting van Codett, verloopt echter moeizaam. In de een anderhalf jaar geleden ingespannen rechtzaak tegen Marbella is nog steeds geen uitspraak gedaan. Ondertussen gaat de bouw van het hotel gewoon door. Het stadsbestuur van Tela en de eigenaars van Marbella blijven proberen verdeeldheid te zaaien in Triunfo en de activiteiten van Codett te verhinderen. Ze schrikken er niet voor terug mensen te bedreigen en zelfs te doden. In het voorbije jaar werden vijf mensen vermoord zonder dat daar een grondig onderzoek op volgde. De voorzitter van Codett, Alfredo Lopez, werd in een val gelokt en zit nu zes maanden in de gevangenis van Tela.

Isolde Vandemoortele is uit Honduras teruggekomen met een vraag om steun vanwege Codett. Financiële steun voor de projecten in Triunfo, maar vooral aandacht voor de mensenrechten en de rechten van een gemeenschap, die hier duidelijk met de voeten getreden worden. Een uitdrukkelijke vraag vanuit het buitenland aan de autoriteiten en andere betrokken instanties, om een onderzoek naar de recente moorden, de gevangenschap van Alfredo Lopez, en de twijfelachtige overdracht van de gemeenschapsgronden, zal de zaak van de Garifuna er misschien een stuk op vooruit helpen.

Koen Depoortere

Op donderdag 4 december, om 21.00 u. zal Isolde de situatie van Triunfo uitgebreid uiteenzetten in vzw Los Buenos, Parkstraat 14, Leuven. Na afloop hiervan wil ze samen met alle geïnteresseerden bekijken wat van hieruit voor Triunfo en voor Codett kan gedaan worden. Voor meer info: tegenstroom@club.innet.be of tel/fax: 016/29 30 79

Omdat KC Leuven geen onmiddellijke toe-

Kultuurdagorde

- 12.00 u.-13.00 u.: **Literatuur:** Paul Mennes (org. Acco), Acco Tiensteestraat 134-138
 - 12.00 u.-17.00 u.: **Workshop:** Literatuur en Internet (org. Kura), STUChar Van Evenstraat 2d
 - 13.00 u.: **Toonmoment:** Digerideo (org. Bios), Alma 2 Van Evenstraat
 - 14.00 u.: **Ekspo:** studentenkreaties (org. Heilig Hart), Atrium Hogeschool Hertogstraat 290
 - 14.00 u.-16.00 u.: **Workshop:** Tai Chi (org. Pangaea), Pangaea Vesalluistraat 34
 - 14.00 u.-18.00 u.: **Workshop:** Volkspele en -dansen (org. LBK), Landbouwinstituut
 - 14.30 u.: **Toonmoment:** Bodypainting (org. Germania), Hal Letteren Blijde Inkomstraat 21
 - 14.30 u.: **Toonmoment:** Homeetaping met konsert (org. Kura), STUChar Van Evenstraat 2d
 - 14.30 u.: **Workshop:** Teaterimprovisatie (org. Klio), Ekspozaal Letteren-Blijde Inkomstraat 21
 - 15.00 u.: **Toonmoment:** Digerideo met pvc (org. Ped. Wet.), Ladeuzeplein
 - 16.00 u.: **Toonmoment:** Zuid-Amerikaanse dans (org. Romania), Arenberginst, Naamsestraat 96
 - 16.30 u.: **Toonmoment:** Afrikaanse Perkussie (org. Crimen), Tir na n'og Ladeuzeplein 31
 - 18.00 u.: **Toonmoment:** Bodypainting (org. Germania), Alma 1 en Alma 2
 - 18.00 u.: **Toonmoment:** Filmconcept, muurschildering en aktief passioneel koken (org. Medica), Doc's bar Brusselsestraat 246
 - 20.00 u.: **Workshop:** Poëzie-avond (org. Historia), Perma Historia Blijde Inkomstraat 21
 - 20.00 u.: **Toonmoment:** Zuid-Amerikaanse dans (org. VRG), Arenberginst, Naamsestraat 96
 - 20.00 u.-22.30 u.: **Workshop:** Initiatie akteren met Gert Treny (org. Cato), Zwartzusterstraat 2
 - 21.00 u.: **Toonmoment:** Muziekimprovisatie (org. Kultuurraad), STUZaal Van Evenstraat 2d
 - 22.00 u.: **Kultuurdagafsluiting:** STUChar Van Evenstraat 2d
- Info: Kultuurraad, E. Van Evenstraat 2d, tel. 23.67.73

Evaluerende kultuurdag

Op woensdag drie december wordt voor de derde maal de Kultuurdag van de KU Leuven georganiseerd. Zo zijn er vier uren KULTUUR op het middaguur met als trekpleister de 'Mozartsonates' uitgevoerd door Sigiswald en Marie Kuijken in de Grote Aula. Daarnaast worden ook de resultaten getoond van de workshops die plaatsvonden tijdens de maand november. Onder-ziend oog van Kultuurraad organiseerden de fakulteitskringen en Kultuurraad achtien workshops. Het aanbod varieerde van diggerideo spelen over 'bodypainting' tot 'hometaping'. Na de eerste editie van de Kultuurdag in 1995 wou Kultuurraad 'studenten aanzetten tot actieve cultuurparticipatie'. Dat was dan ook haar motivatie om er bij de Kultuurkommissie van de universiteit op aan te dringen dat er geld vrijgemaakt zou worden voor workshops. Door deze subsidie kon de deelnameprijs voor deze workshops laag gehouden worden. Woensdag krijgt u te zien en te horen wat dit opleverde.

Het meer formele luik van deze kultuurdag bestaat uit de uitbrekking van de Prijs Blainlin-Evrart, de cultuurprijs van de KU Leuven, die dit jaar wordt toegekend aan Ann-Veronica Janssens in de discipline driedimensionele kunsten. Verder biedt de Kultuurkommissie ook twee avondvoorstellingen aan tegen lage prijzen. *Woensdag: Steamboat Bill Jr. van Euster Keaton met live begeleiding door het Blindman Quartet (studio 1) of naar de Mozartopera 'Così fan tutti' door de Opera Studio van de Muntshouwborg (Aula PDS). Kaarten zijn te verkrijgen bij de Kultuurkoordinatie, Oude Markt 13 tel. 32.41.40 en kosten resp. 100 en 300 BEF. De Kultuurdag wordt feestelijk afgesloten met een gratis fuif in de STUChar o.l.v. dj Swocka, dj Dorian Molina en dj Samson.*

Seksuele normen aan kritiek onderworpen

De drang is de openingsproductie van Teater Antigone, dat sedert het begin van dit seizoen onder de artistieke leiding van Jos Verbiest valt. In het stuk weerklinkt een sociaal en politiek geëngageerde toon. Kroetz, een Beierse auteur, staat bekend om zijn rauw-realistische stukken. Met zijn werk wil hij enige maatschappelijke invloed uitoefenen. In deze zin heeft hij het teater al van interessante stukken voorzien. 'Der Drang' (1994) is gebaseerd op 'Lieber Fritz', een stuk van Kroetz uit 1972 waarin zijn personages vechten om financieel het hoofd boven water te houden. In 'Der Drang' plaatst hij diezelfde personages in een andere context: de zo fel beoogde welvaart is nu reeds bereikt.

Dat betekent echter niet dat er geen problemen meer zouden zijn, wel integendeel. Die lijken zelfs scherper en heviger op de voorgrond te kunnen treden. Kroetz konsenteert zich op de — vooral seksuele — normen die in een eenvoudige omgeving heersen. Centraal staat de manier waarop mensen deze normen hanteren en aan elkaar opleggen. Vooral dat laatste wordt sterk in de verf gezet. Ten slotte zijn het mensen die de normen genereren en opdringen aan andere mensen, ook al hebben ze hierbij gewoonlijk het beste voor. Het is de verdienste van Kroetz dat hij haarlijn de 'voor de hand liggende' machtsverhouding en weet te ondervragen en te onttrafelen, tot er van de aanvankelijke eenvoud enkel een op het eerste zicht verwarrende onzekerheid overblijft.

De mensen van Antigone hebben dat goed gevoeld. In deze verwarring van het aldstijperk laten zij vier personages op de scène plaatsnemen: Sofie Decler, Sien Eggers, Lukas Smolders en Erik Van Herreweghe, samen verantwoordelijk voor het wel en wee van een tuinderij met kerkhof. Hubert en Greta, beiden afkomstig uit een kleinburgerlijk milieu, zijn een hardwerkend echtpaar. Zij staan voor de geslaagde middenstand met personeel die hier, dankzij een ingenieus koelsysteem, de doden op elk moment van het jaar frisse bloemen kan bezorgen. Deze ietwat makabere materiele welstand kan Hubert echter niet langer bekoren. Meer dan eens heeft hij de neiging los te willen breken uit zijn dagdagelijkse patroon om zelf de bloemetjes bui-

ten te zetten. Zo houdt hij er de wilde seksuele fantasieën op na. Zijn vrouw is hier duidelijk de dupe van. Patrick, de jongste broer van Greta komt net uit de gevangenis en zij biedt hem onderdak en werk aan. Hij heeft vast gezeten voor exkhibitionisme en is enkel vrij op voorwaarde dat hij zijn "drift-remmende" pillen nauwgezet inneemt. Bijna vanzelfsprekend is hij het die onopzettelijk alle (mannelijke) normen in vraag stelt. Hubert, de man die het allemaal beter wist, voelt zich door Patrick bedreigd. Want wat als hij aldus zou blijken te hebben... of als zijn drift-remmende pilletjes niet werken? Voorts is er Nicky, die als hovenierster bij het koppel werkt en van Patrick verwacht dat hij haar door het leven zal leiden. Zij raakt echter eveneens het noorden kwijt.

Genoeg stof voor boeiend teater in ieder geval, en dat wordt het ook. De scherpe, bijna clichémange profilering van de personages werkt uitstekend, ondermeer dank zij sterke acceptatiepunten. Het geheel blijft helder en duidelijk bepaalde vooroordelen en normen worden in vraag gesteld, maar nooit wordt het moraliserend. Integendeel, het lukt Kroetz en Teater Antigone net dat moraliserende toontje te onderdrukken. Alleen vragen blijven hangen, antwoorden worden niet gegeven. Het rau-

we, eksplisiete van tekst en beeld wordt niet geschoofd, toch wordt in de voorstelling mooi gedoseerd. Taboes worden, gedurfd, maar zonder dat het overbodig is, in vraag gesteld. Gedurfd dus om het resultaat, en niet in de eerste plaats om te choqueren.

Uiteindelijk blijft temidden van al dit tumult maar één personage rustig. Dat is

Patrick. Hij slaat de aangerichte ravage gade en denkt er het zijne van. De wereld eindigt zo'n beetje op zijn kop. Als de storm op het kerkhof uiteindelijk is gaan liggen, is Patrick bovendien de eerste om van de nood een deugd te maken en zijn weg verder te zetten. Met op de achtergrond nog de stem van Hubert: "Vooruit, ingerukt, het leven gaat voort." En zo geschiedt, maar nooit meer als voorheen.

Lien Bielen.

Voorstelling op woensdag 3 december 1997 om 20:00 u. in de Schouwburg. Toegangsprijzen: 450/350/250/150 BEF. Dubbelspel: 25% reductie (in combinatie met Wolokolansker Chaussee) Reserveren: 016/22 21 13.

Filmreeksen New Harvest en Filmfun in Stuc

Horror van freaks en verval van een wereldrijk

Filmklassiekers kunnen ook onbekend zijn. Een dergelijk lot was bijvoorbeeld 'Freaks' van Tod Browning (reeks Filmfun) beschoren: sensuur en boycot banden de film van het witte doek naar de filmgeschiedenissen. Althans, dat was zo, want op maandag acht december wordt hij in Stuc vertoond. Als u het meer voor de hedendaagse film hebt, vindt u misschien uw gading in Patrick Keiller's 'Robinson in space' (reeks New Harvest), een bespiegelend tijdsdocument over hoe diep het Engeland van 1997 in de vaart der volkeren gezonken is.

Hier is ook die X-film-categorie waarin die zich afspeelt in een rondreizend sirkus? Een mislukte Siamese tweeling bestaat er uit een normaal uitzienend mens en een gedrocht dat aan het lichaam van zijn broer vastzit. Het laaft zich aan diens organismen en verlaat af en toe dat lichaam om hier en daar iemand te vermoorden. Afgezien van het verhaal was de setting van de allevering 'fantastisch': overal liepen rare figuren, 'freaks of nature', menselijke mutanten in het rond. Jim Rose speelde er een gastrol. De band tussen freaks en sirkus is zo oud als het sirkus zelf, nu nog kun je op elke kermis wel een spin met vrouwenkop gaan bekijken; en in Japan zijn televisieprogram-

ma's die freaks opvoeren nog altijd mateeloos populair. Het was de logica zelve dat het gegeven ook in films werd gebruikt.

Tod Browning's 'Freaks', daterend uit 1932, overstijgt echter het gratuite karakter om te teren op het louter bizarre uitzicht van de freaks die in zijn film meespelen. Hij maakt ze ondergeschikt aan de intriges van het verhaal en de betekenis van zijn film: "De film gaat niet mank aan de doorzichtige sfeer van onwettelijkheid en de schok-effecten die traditioneel tot het genre behoren, aldus een kritiek. Het enige waarvan sprake is dat van de horrorfilm, waarvoor Browning één van de eerste meesters was. De horror is evenwel geen doel op zich, maar geeft aanleiding tot "een der fassnerendste en vreedste bedenkingen over het menselijk bestaan die ooit op pellicule werd gezet", luidens het Stucboekje.

Patrick Keiller genoot een opleiding als architect maar ontving later een kunstenaarsopleiding die hij aanvankelijk kanaliseerde in de vorm van audiovisuele installaties en later in films. Maar het bloed kruipert waar het niet gaan kan, en Keiller werkt dan ook hooldzakelijk met 'architecturale' beelden, waaraan de rest — bijvoorbeeld het verhaal — ondergeschikt is, zo gebruikt hij geregeld een voice-over.

'Robinson in space' is eigenlijk een vervolg op zijn vorige film, 'London'. De naam Robinson verwijst naar het werk van William Dafoe, 'Tour through the Whole Island of Great Britain'. Daarin krijgt de kunstdocent Robinson de opdracht een 'economisch-geografische' studie van de Engelse hoofdstad te maken. Op diezelfde manier moet de Robinson in Keiller's laatste film zomaar even 'het probleem van Engeland' aanpakken. In zwerfende beelden zweven Robinson en zijn metgezel (alleen aanwezig via een voice-over) over Engelse steden, universiteiten, havens en winkelcentra, kontemplerend over het falen van de economie en het verval van een wereldrijk. "Een kweeste naar de ziel van The Empire", wordt de film genoemd, een "ironisch essay over landschap, armoede en de politiek van de macht", dat niettemin in evenwicht wordt gehouden door de tipisch Britse vorm van droge, onderkoelde humor en verfijnde ironie.

Peter Mangelschots

Benny Debruyne

Cataract speelt op maandag 1 en dinsdag 2 december in Stuc. Rowwklacht is geprogrammeerd op 13 mei '98. Inlichtingen en voorverkoop in Stuc (016/20.81.33) of KC Leuven (016/22.21.13).

'Freaks' is te zien in Stuc op maandag 8 december om 20:00 u., 'Robinson in space' is daar te bekijken op zondag 7 om 20:00 u. en maandag 8 december om 22:30.

Dubbelspel brengt 'De Trust' naar Leuven

Vorbij de blinde woede

Twee producties van één gezelschap worden steeds aan elkaar gekoppeld zodat de toeschouwer acteurs en regisseurs zowel in een grote als een kleine zaal aan het werk kan zien. Zo brengt De Trust naast Cataract later op het jaar ook nog Rouwklacht van

Wallace Shawn. Van een groot verhaal herinnert iedereen zich vaak een bepaald spijnt detail. Wat Rainald Goetz betreft is dat steevast zijn lezing op het schrijverscolloquium in Frankfurt een tiental jaren geleden. Halverwege zijn lezing werd het hem zwart voor de ogen en haalde hij zijn aangezicht open met een scheermesje. Uit onmacht om iets te beheersen, op iets vast te kunnen krijgen. Het was de tijd dat Goetz nog onvoorwaardelijk geweld predikte om zijn woede te kanaliseren. Woede die voortvloeide uit de frustratie zijn eigen ik niet te kunnen begrijpen, uit de vertwijfeling om zijn complexe gedachtenwereld weer te geven en uit overmatig alcoholgebruik. Kort na het scheermesinsident liet hij zich openen in een psychiatrische instelling.

In Cataract is de woede grotendeels verdwenen. De pijn en het lijden blijven maar vertalen zich in een beschouwing. Roel Vermeiren in Etcetera: "De vragen blijven gesteld en nog steeds blijft het antwoord ergens hangen tussen stembanden

oneelgezelschap De Trust heeft zijn dramaturgie van de laatste jaren toegespitst op de hedendaagse Duitse auteurs Ernst, Schwab en Goetz. Een bijzonder trio want ze hebben zich stuk voor stuk de vernieling ingewerkt door in te gaan tegen de onmogelijkheid van het leven en van de taal. Zo belandde Goetz in een psychiatrische instelling. De Trust brengt nu Cataract, het laatste deel van de trilogie Festung, in het kader van het project Dubbelspel. Dubbelspel is een eerste structurele samenwerking tussen Stuc en het Cultureel Centrum Leuven.

“Er is een marketingman aan mij verloren gegaan”

Gerrit de Jager is een grappen-tappend fenomeen. Zijn strips zijn razend populair in Nederland. 'De familie Doorzon', als hilarische spiegel van de Nederlandse maatschappij, gaat op kop. Daarnaast staat Gerrit de Duizendpoot in voor nog zes andere strips en eenmalige projecten als tv-series of kinderboeken. Zijn saam beperkt zich niet tot het grondgebied van onze Noorderburen: Het Belang van Limburg en Tv7 publiceren zijn 'Liefde en Geluk' en De Nieuwe Panorama heeft 'Eva en Adam'. Een gesprek met een onbewust woekerende knapperd, over Nederland, België, Frankrijk, de Kerk en de bedrijvigheid van eenvoud.

Veto: Is 'De Familie Doorzon' een politieke strip?
De Jager: «Wel, ik beschouw die reeks als een maatschappelijke strip. Heel af en toe, en dat gebeurt nu minder dan vroeger, maak ik me heel erg boos over iets en dan is de strip een bijzonder goede manier om dat duidelijk te maken. Prachtig als je twee jaar later ongelijk blijkt te hebben gehad. Maar dan kun je nog altijd zeggen dat het maar de mening van een stripfiguur was. Of een mening die je hebt opgepikt op kafee (pretoogjes).»

Veto: Het is geen doel op zich om een bepaalde boodschap in een reeks kwijt te kunnen?

De Jager: «Vroeger wel. Maar toen ik begon had je ook nog veel meer maatschappelijke tegenstellingen. Eind jaren zeventig, begin jaren tachtig had je in Amsterdam de krakers, het feminisme, de opkomst van new age, de afkalking van het geloof. Maar ook in het begin was het maar de vraag wat ik daar nu eigenlijk van dacht. Zelf weet ik het wel, maar voor de lezer is het niet altijd zo vanzelfsprekend. Is de Jager nu voor het geloof of ertegen? Of is hij alleen maar tegen de Kerk? Je zou mijn laatste grappen over de Kerk zo kunnen lezen dat de ouderwetse pastoors die ik teken, voor mij de enige goeie zijn. Er zit in het voorlaatste album bijvoorbeeld een grap bij over iets dat ik op tv heb gezien: een mis over het milieu. Staat daar zo'n pastoor in spijkerbroek en T-shirt te galmen: 'O Heer, wij vervuilen uw water'. Nou, als katholiek zou ik dat niet pikken. Ik wil wel horen dat Jezus over dat water loopt, maar of dat vervuild is, dat is onze zaak niet. Daar is Greenpeace voor.»

Veto: Een goor personage als John Doorzon blijkt op zondag plots een nette heer te zijn en naar de mis te gaan.

De Jager: «Hij is een tipische, hypokriete, ouderwetse katholiek. Toen ik met 'Doorzon' begon, zag je dat soort mensen nog veel om je heen. Het katholieke geloof heeft die houding trouwens nog steeds. Maar in die strip over die milieudienst, stond ik toch erg achter John Doorzon, die plots opstond en

zei 'Wat krijgen we godverdomme nou, hee? Als ik een broeikasprek wil, ga ik wel naar Milieudefensie.' Daar had hij volkomen gelijk in. Hel en verdoemenis moet worden gepreikt. Op de radio op weg naar hier werd aan de aartsbisschop van Nederland gevraagd waarom zo weinig mensen nog in God geloven. Hij antwoordde, en ik was het met hem eens, dat dat zo was omdat de Kerk veel te modern was geworden.

Tot in de jaren vijftig zei je gewoon 'mea culpa'. Als je dan 'mijn schuld' begint te zeggen, dan denk je: 'Hoezo, mijn schuld?'

Door de directeur van Paradiso, de grote rock-tempel in Amsterdam, zelf ook een katholiek, zijn onlangs ouderwetse hoogmissen in het Latijn georganiseerd. De Paradiso zat stampvol. Nu had het wel een beetje een dubbele bodem, hoor. Ik zat daar ook maar wat te giechelen. Maar de sfeer — als toneelvoorstelling — was behoorlijk.»

Veto: Op dit moment maak je zeven stripseries, waarvan je er zes ook tekent. Verder schrijf je de tv-serie 'Te Huur' voor Teleac. Dat is toch te veel? Op 'den gegeven moment heb je dat financieel toch niet meer nodig?

De Jager: «Nee, ik heb het niet nodig. Het is nu eenmaal zo dat mijn creativiteit wordt geprikkeld door wat de markt vraagt. De laatste serie die ik bedacht heb, 'Eva en Adam', is in embryonale fase toch al vijf jaar oud.»

«Ik vond het een uitdaging omdat die strip vooral voor een Frans publiek bedoeld was. Fransen zijn dom en willen seks. Omdat ze dom zijn, had ik een situatie nodig die ik niet hoefde uit te leggen. Dus heb ik iets genomen dat al bestond: Adam en Eva. Bloot gearandeerd. Seks, daarvoor hebben we de slang. Neem nog een vleugje religie en het marketingconcept is compleet. Ik zei tegen Bercovici dat hij dat concept in een dag verkocht zou hebben. En de volgende dag belde hij dat het inderdaad verkocht was. Ik had zoiets van 'Goh, er is een marketingman aan mij verloren gegaan.'»

«Ik leef wel van de spanning van de deadline. Maar ik werk gewoon van acht

tot vijf. Daarna doe ik boodschappen en 's avonds doe ik heel veel, maar geen stripwerk. Het moet al heel erg misgelopen zijn voordat ik daarvan afwijk.»

Veto: Er wordt veel drukte gemaakt over het feit dat jij zo snel strips kan maken. Snap jij waarom daarop zo verontwaardigd wordt gereageerd?

De Jager: «Ik vertel altijd een anekdote over de Beatles. Ze hebben John Lennon ooit in een interview gevraagd of het waar

Veto: Leg je jezelf dan grenzen op in je humor?

De Jager: «Nee. Wat ik daarnet vertelde over die zwartgallige grappen, is een uitzondering. Ik blijf automatisch binnen bepaalde grenzen. Dat heeft te maken met wat ik zelf grappig vind. Je kan niet zeggen dat ik braaf ben. Maar ik vind het niet leuk om grappen te maken over uitgemergelde gevangenen in concentratiekampen in ex-Joegoslavië, zoals Kamagurka en — geloof ik — Gumbah wel doen. Mijn vader heeft zelf in een Duits kamp gezeten. Maar dat wil nog niet zeggen dat ik die humor afkeur. Ik zal ook wel eens in een lach schieten als ik zo'n grap zie. Ik heb zelf veel terugkerende grappen, waarbij ik iets telkens van een andere kant bekijken. Dat is subtiel, en moeilijk. Gore humor is niet moeilijk.»

Veto: Is je humor tipisch Nederlands? Uitgeverij Dupuis stopt met 'Roel en zijn beestenboek' omdat de reeks niet verkoopt in Frankrijk. Heeft dat mede te maken met de stijl of met de humor te maken?

De Jager: «Met de tekenstijl. Die is te kaal voor de Fransen. Fransen willen omarmd worden door het wereldje. Franquin was daar goed in: je wou dat je ook op zo'n redakteur werkte als Guust. Maar Amerikaanse krantenstrips en Nederlandse zijn afstandelijker. Ook in ons toneel zie je dat: wij voeren Hamlet op met een pleksiglazen decor en acteurs op rolschaatsen.»

Veto: Dus de verklaring voor je tekenstijl leg je bij de Nederlandse cultuur?

De Jager: «Ja, ik kom natuurlijk ook van een academie waar de hele Bauhausfilosofie werd verkondigd, dus we waren alleen maar zaken aan het weggooiden. Dat is ook mijn levensfilosofie. Ik

(foto Joost Helsen)

was dat hun eerste LP in twaalf uur was opgenomen. Waarop hij antwoordde: 'Ik zal je nog meer vertellen. Over de tweede hebben we nog langer gedaan.'»

Veto: Dat heeft als gevolg dat voor jou de grap de essentie is. De vormgeving is minder belangrijk.

De Jager: «Ik zou daar heel gemakkelijk ja op kunnen antwoorden, maar dat is niet waar. Ik denk dat mijn tekenstijl bij mijn grappen past, net zoals Gumbah's tekeningen bij zijn grappen passen. Ik bedenk wel eens een Gumbah-grap, die in mijn tekenstijl nergens op slaat. Als je het in muziektermen wil uitdrukken, maakt Gumbah underground en ik pop. Dat is alsof de Beach Boys opens The Velvet Underground worden. Wat niet betekent dat de Beach Boys slecht zijn.»

Veto: België komt soms wel voor in je grappen. Je hebt zo'n hele reeks gemaakt over de Dutroux-affaire.

De Jager: «Op zo'n moment komt België natuurlijk helemaal bij ons binnen. België komt ook wel wat bij ons binnen via de voetballerij. Gilles De Bilde. Maar toch, je staat er dan van te kijken dat er bijzonder weinig Nederlanders precies weten wat er met De Bilde in België is gebeurd, hoewel de twee landen zo dicht bij elkaar liggen. Ik weet wel wat van België. Ik lees Het Belang van Limburg en De Nieuwe Panorama omdat ik erin sta, en Humo. Maar je moet in een land wonen om er echt mee te kunnen lachen.»

leef zo, zonder franjes.»
Veto: Je maakt echt de indruk van iemand die goed heeft nagedacht over de zaken waarmee hij bezig is, maar je ziet dat niet zo direct aan de tekeningen.

De Jager: «Daarom denk ik ook altijd: julie begrijpen het niet. Kollega's zeggen wel eens in interviews dat ik maar iets doe, dat ik smijt met mijn krachten. Dat is een ontzettend domme fout, want als iets er gemakkelijk uitziet, hoeft dat nog niet gemakkelijk te zijn. Dat is een fout die iedereen steeds maar weer maakt. Ze kijken naar Picasso en zeggen: 'Dat kan mijn zusje ook.'»

Veto: Je bent een stripfreak, wat voor een auteur uitzonderlijk is. Je bent bijvoorbeeld de ontdekker van Bill Watterson in Nederland.

De Jager: «Ja, ik heb de rechten voor de Nederlandse vertaling van Calvin and Hobbes. Ik ben naar uitgeverij gestapt om te vragen of ze zin hadden in een vertaling, maar ze kenden de strip al en hadden geen zin in een vertaling, omdat ze dachten dat Amerikaanse strips niet liepen. Dan heb ik zelf eens geïnformeerd naar de rechten en die kosten toen maar een schijntje. Onder-tussen is Casper en Hobbes een succes. Ik ga binnenkort het vierde deel vertalen.»

Gert Meesters
m.m.v. Michel Kempeneers

Een drie keer zo lange versie van dit interview is te vinden op <http://onyx.arts.kuleuven.ac.be/~gert/gerrit.html>

CHAOS

café pool snooker

in het hartje van Leuven
op je weg naar de Oude Markt

Zeelstraat 1 (boven Lunapark)
tel.: 016/23.33.10
open 7 op 7 van 11.00 tot 02.00 uur
zat. en zon. van 15.00 tot 02.00 uur

Anderlecht

Op zondag negen november organiseerde MLB een herdenkingsmars voor enkele migranten, slachtoffers van de rijkswacht in Brussel. Door de aktualiteit werd Said Charki daaraan toegevoegd. Sinds maandag tien november zijn de PVDA en MLB het doelwit van onophoudelijke aanvallen. Onze misdaad? Het laten doorgaan van de betoging en het steunen van de migrantenrellen. Vande Lanotte gaf het startschot: "De PVDA ziet solidariteit met drugsdealers blijkaar als het hoogste ideaal van het socialisme." Volgens de Donnéa, burgemeester van Brussel zijn we "terroristen". Ook Professor Kesteloot vindt het nodig in Veto iedereen te waarschuwen dat rellen als signaal wel positief zijn. "Maar op etisch vlak kan je dat natuurlijk niet goedkeuren. Je moet niet de PVDA'er gaan uithangen, zo van hoe meer rellen hoe liever..."

Niets is gemakkelijker dan zeggen "ja, er is diskriminatie, migranten in die wijken hebben weinig of geen kansen, op straat komen is de enige manier om zich te uiten, ... maar spijtig genoeg kunnen we dat etisch niet goedkeuren." Wij zullen niet ophouden met zeggen dat de echte criminelen aan de macht zijn en dat de onderdrukten gelijk hebben in opstand te komen.

Overigens, wij zijn tegen drugs. Wij vechten ertegen omdat het een zaak is van grote kapitalisten waarmee ze de strijd van het volk breken en waar de 'ordendiensten' zich altijd van zullen bedienen als voor-

wensel om opstandige mensen neer te slaan. Denk maar aan de crack die de CIA in de zwarte getto's van de U.S. heeft binnengebracht. Zo hebben ze de Black Panthers kapot gekregen. De grote dealers worden ook in Brussel niet gepakt, omdat de rijkswacht en de politie met hen samenwerken.

ZIEN WE DE PAASHAAS OP 6 DECEMBER?

raadsels

Wedstrijd

Zeven vrienden houden een loopwedstrijd. Op welke plaats eindigde Joris als de volgende gegevens hebt.

1. Tom eindigde derde.
2. Geert eindigde op de plaats tussen Tom en Bart
3. Wim kon net voor de finish Jan nog voorbijsteken.
4. Nico was de derde die na Wim de meet passeerde.
5. Iedereen kwam aan.

Sommen

Door samenvoeging van de letters kan je telkens twee synoniemen bekomen.

- GAAN + TOT + NIS = REGENT + SLEEP
MIER + TIEN = BANTOE + ONS
BERK + LEEK + TIJK = LEER + FIAT
SCHUIT + RAGE = SOLO + KLAAS

Waarheid

Drie meisjes hebben ruzie. Nele beweert dat Leen liegt. Leen beweert dat Rika liegt. Volgens Rika liegen de twee andere meisjes. Wie spreekt als enige de waarheid?

Rekenraadsel

- AB X AB = ACC
BA X BA = CCA

Welke drie cijfers worden door A, B en C voorgesteld?

JO MEUWISSEN

Alle verhuur
Video-, klank- en lichtmateriaal
Videoschermen tot 4 m
DISCOBAR EN CD'S
met of zonder D.J.
KARAOKE (1.500 titels)

016/201.301

Zijn wij terroristen? Rijkswachters kunnen hun revolver trekken en iemand koelbloedig neerschieten. Maar als de mensen opstaan en zich verzetten, dan stormen agenten de huizen binnen om kinderen en vrouwen te arresteren. Waar is de terreur dan? Onze terreur bestond erin aan de kant te gaan staan van diegenen die vechten en te zeggen dat je de echte oorzaak moet zien. Wij zijn niet gaan zeggen dat ze de ruiten van winkeliers moesten ingooien of auto's van buurtbewoners kapotslaan. Dat weet iedereen die op de betoging was. De Pakistaanse winkelier die zijn ruit aan diggelen ziet gaan, leeft in de zelfde miserie als de jongeren. Als wij de wijken intrekken, is het om de echte verantwoordelijken aan te duiden.

Clo Cornelissen,
1ste jaar arts,
voor MLB

Stage

De werkgroep 'Klinische jaren' van Medica, die de geneeskundestudenten groepeerd die zich bezighouden met de stageproblema-

tie, wil graag reageren op de onzin die Veto publiceert in zijn artikel 'stages KU Leuven versterken het Mattheus-effect' (Veto 10, jrg. 24).

Tijdens de geneeskundestudie is het iedereen zeer goed bekend hoelang de stage duurt. Het gaat namelijk om de wettelijke stage, twaalf maanden lang, georganiseerd in het derde jaar Arts (dit is het zesde jaar opleiding). Het stagersekretariaat doet zijn werk niet 'zo goed en zo kwaad als het kan'. Het doet zijn werk, onder leiding van professor Rutgeerts en mevrouw Groenen,

kan tellen en rekenen en weet (voor verre landen) hoeveel een vliegticket kost. Op de (verplichte) info-avonden wordt duidelijk uit de doeken gedaan wat men op zijn bestemming nog moet betalen. Voor het binnenland is duidelijk aangegeven of men zijn maaltijden of logies moet betalen. En met de mensen in financiële nood, met zoals met alle studenten met specifieke problemen, wordt tijdens de verdeling van de stageplaatsen rekening gehouden (door het uitzoeken van de goedkoopste stageplaatsen, ...). Zo organiseert Medica ook elk jaar een sociale enquête die peilt naar de prijs van de ekstra kosten, zodat iedereen daarover de juiste informatie kan krijgen.

Dit wil niet zeggen dat we nog altijd pleiten voor gratis maaltijden en logies in elke stageplaats en voor het uifilteren van de didactisch slechte plaatsen. En in verband hiermee zitten we met het stagersekretariaat op één lijn.

Pieter Jan Simons en Tom Tuytten
voor de hele werkgroep klinische jaren

kolofon

Veto
's Meiersstraat 5
3000 Leuven
Tel 016/22 44 38
Fax 016/22 01 03

Jaargang 24
Nummer 11
1 december 1997

Ver. uitg.: Bart Eeckhout
Hoofdredactie: Raf Gerits
Redaktiesekretaris: Bart Eeckhout

Doka: Dirk Bernard, Jimmy Debruyne, Joost Helsen, Jeroen Lissens, Ivan Put, Maarten Timmermans

Medewerkers: Aernout Beke, Lien Bielen, Tom Claryse, Kristof Daniels, Filip De Keukeleere, Koen Depoetere, Ellen Gysels, Vincent Imperiali, Peter Mangelschots, Gert Meesters, Pascal Seynhaeve, Katrin Vandenbossche, Bruno Van Moer, Leen Verleye

Layout en vormgeving: Aernout Beke, Dirk Bernard, Ann Bries, Bert Cornillie, Kristof Daniels, Benny Debruyne, Jimmy Debruyne, Hans Declercq, Filip De Keukeleere, Bart De Schrijver, Bart Eeckhout, Dietger Geeraert, Raf Gerits, Martijn Graumans, Joost Helsen, Joris Janssens, Jeroen Lissens, Sofie Overstijns, Hans Vandenabeele, Bruno Van Moer, Eva Wittock

DTP: Filip De Keukeleere, Hans Vandenabeele, Eva Wittock

Spelling: Filip De Keukeleere, Hans Vandenabeele, Eva Wittock

Cartoons: José-Frederic Baeyens, Filip Craen, Peties

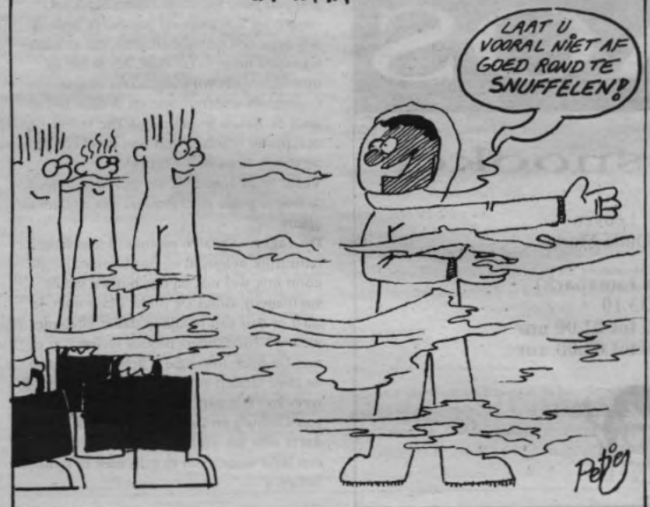
Eindredactie: Aernout Beke en Raf Gerits

Internet-Veto:
<http://www.veto.student.kuleuven.ac.be>
e-mail: veto@veto.student.kuleuven.ac.be

Zetwerk en publiciteit
Allaset Leuven (016/22.04.66)
Drukkerij: Artoos (Kampenhout)
Oplage: 9000 eksemplaren
ISSN-nummer: 0773-5162
Abonnementen
Studenten: 250fr; niet-studenten: 350fr;
buitenland: 700fr; steun vanaf 1000fr;
over te schrijven op rek. nr. 001-0959719-77

Redactievergadering
iedere vrijdagmiddag om 16.00 u

VN-INSPECTEURS CHEMISCHE WAPENS PLOTS WEER TOEGELATEN IN IRAK

zoekertjes

✓ Het themahuis kansarmoe organiseert samen met het Lampeke een wandeling in de Riddersburg. Afspreek ma 8 december om 18.45u. aan poort Sint-Katarina-residentie, Sluisstraat 2, Leuven.

✓ Vofie bedankt Moos voor de lekkere Brownie.

✓ Niet te missen: gratis Kultuurdagluif in het Stuc op woensdag 03/12. Met tussen 12 en 2: resident DJ-kollektief DORIAN MOLINA. Gevraagd voor Ithaka, gekomen op de Kultuurdag: deep French house, fresh pop en drum & bass. The King of the beats.

✓ Korrektie: Robin Hood is NIET in Ieper geraakt

✓ Geweld, humor en sf : woensdag 3 december in API om 20u

✓ Gezocht: offers voor Ex Oriente Lux. Voor meer info Dr.C. of Tom Boly, Erasmushuis, 7de verdieping.

✓ Lieveke, beter te vroeg dan nooit, gelukkige verjaardag. Mosh.

✓ Adelheid, lees eens uw email!

✓ Gezocht: kontainer kondooms, te leveren M. Theresiastraat 10, vraag naar Lynn.

✓ Isabel uw haar is dankzij Clara witter dan wit en dus prachtiger dan ooit.

✓ Messageparty : Final message from n 529 to n 864 (lovely girl with a big 'A' on her shirt, studeert aan VUB) : Can we still come together for that trip to the moon? Leave a message at m9506567@urc1.c.kuleuven.ac.be of op Craenendonck 14. Of in de Weirdo's natuurlijk. Cokeman, The D-shirted guy,

✓ De (jonge) receptioniste in de centrale bibliotheek (in dat glazen huisje, bedoel ik): zo zoet, zo mooi en zo lief. Vanwege Peter en Bart, maar vooral toch van Peter.

✓ De oude zak achter de toeg, in diezelfde bib: gij zijt een stoeioeoeoe gast.

✓ DA EXTRAVAGANZA ALTERNATIVA DAYS in API op woensdag 3 december om 22u.

✓ L.N.: "Waarom vinden de mensen waarvan ik wil dat ze me niet sympathiek vinden mij sympathiek, en waarom vinden de mensen waarvan ik wil dat ze me sympathiek vinden mij niet sympathiek?"

✓ Het antwoord van psycholoog X: "Degenen, die u sympathiek vinden zijn onsympathieke mensen, die tot zijn van uw onsympathiek

gedrag en degenen die u niet sympathiek vinden zijn sympathieke mensen, die niets moet hebben van uw onsympathiek gedrag."

✓ Anniemie L. bedankt Moos voor de overuren als gevolg van de massale toeloop aan het onthaal van het Stuc.

✓ De Witte, dat is er één met karakter!

✓ Gemeenschapshuis Parkstraat 233 zoekt nieuwe bewoner wegens eerste-kamner die het al heeft opgegeven. Kamer: 24m² met stromend water (over de vloer, haha), neen serieus dus met stromend water (De Dijke, haha), enfin met een lavabo, en meubilair. Grote gemeenschappelijke ruimte met telefoon, keuken, badkamer en waschok met wasmachine. Kost 6.500 fr. Info: tel.: 20.09.96. Onmiddellijk te betrekken.

✓ Op maandag 8 december organiseren homojongeren Het Goede Spoor een avond over relaties. Afspreek om 20u aan UP, Jan Stasstraat 2. Meer info in gesloten, neutrale om-

slag via PB113, 3000 Leuven-3, 016/20.06.06.

✓ "Ik loop op wolpjes tussen de druppels door"

✓ Gekkejongen@yahoo.com had graag een berichtje ontvangen van Sara uit Geschiedenis

✓ Doris@n Molin@ komt naar Leuven op woensdag 3 december. Mis de gratis Kultuurdagluif niet in het Stuc.

✓ Saskia en haar Braziliaanse nicht zijn verantwoordelijk wegens griep.

✓ X i.s.m. het Vogelverschrikkersbevrjdingsfront organiseert een galabal op woensdag 3 december om 20u in het stadhuis van Leuven.

IEGO COPY WIE VAN DE DRIE??

Tiensestraat 118
Tel: 23.70.30
Ma.-Do. 9 - 22u.
Vr. 9 - 20u.
Zat. 10 - 17u.

Tiensestraat 88
Tel: 23.70.02
Ma.-Vr. 9 - 19u.

Naamsestraat 115
Tel: 23.70.03
Ma.-Vr. 9 - 19u.
Zat. 10 - 17u.

aangepaste uren tijdens KUL vakantie periodes

Motor- en autorijdschool ERASMUS

- Theorie
- Praktijk
 - bromfiets (A3)
 - motorfiets (A1/A2)
 - personenwagen (ook automaat) (B)
 - vrachtwagen (C)
 - autobus (D)
 - trekker met oplijger (CE)
 - eigen oefenterrein
 - Opleiding 17-jarigen
 - Specialist defensief autorijden

(016) 22 24 85
Bondgenotenlaan 123 - LEUVEN
(016) 25 79 62
Diestsesteenweg 56 - KESSEL-LO

agenda & ad valvas

DOOR AERNOUT BEKE

DINSDAG

- 09.00 u **VORMING** 'Onderwijskundige begeleiding in het Hoger Onderwijs: uitdagingen en perspectieven'-studiedag naar aanleiding van 20 Jaar Dienst Universitair Onderwijs, in Huis van Chievres, Groot-Begijnhof 55, toeg. 1800, org. Dienst Universitair Onderwijs.
- 20.00 u **KONSERT** Ierse Folk: Tomas Lynch (zang-gitaar en folk), in KC Wagehuys, toeg. 400, org. KC Leuven.
- 20.00 u **FILM** Vincent Monnikendam: 'Moeder Dao, de schildpadgelijkende', in Stuzaal, toeg. 100/175, org. Stuc.
- 20.30 u **TEATER** 'Cataract' van De Trust (zie artikel in Veto), in Stuc-Vlamingenstraat, toeg. 300/450/500, org. Stuc/KC Leuven.
- 22.30 u **FILM** André Cauvin: 'Bwana Kitoko', in Stuzaal, toeg. 100/200, org. Stuc.

WOENSDAG

- 13.00 u **TEATER** Uur Kultuur: 'Lof der Zotheid' door Johannes Kemkens, in KC Wagehuys, toeg. gratis, org. Kultuurkommissie.
- 13.00 u **KONSERT** Uur Kultuur: Marjan Debane, in Aud. Zeger Van Hee, toeg. gratis, org. Kultuurkommissie.
- 13.00 u **KONSERT** Uur Kultuur: Mozartsonates door Sigiswald Kuijken (viool) en Marie Kuijken (piano), in Grote Aula, toeg. gratis, org. Kultuurkommissie.
- 13.00 u **KONSERT** Uur Kultuur: 'Muziek in het ziekenhuis' door Absent Friends: Ierse folksongs en ballades, in UZ Gasthuysberg, toeg. gratis, org. Kultuurkommissie.
- 18.00 u **FILM** 'Steamboat Bill Jr.' van B. Keaton met Blindman Quartet, in Studio 1, org. Kultuurkommissie.
- 19.30 u **FILM** 'Outbreak', in PSI 91.93, toeg. 70/100, org. Sociale Pedagogiek.
- 20.00 u **FILM** 'Bloed over Japan' - Japans-Belgische missefilm uit 1930, in Vanderkelenstraat 30, org. Vlaams Filmmuseum en -archief ism Kadoc.
- 20.00 u **TEATER** 'De Drang' van Teater Antigone (zie artikel in Veto), in de Schouwburg, toeg. 150/250/350/450, org. KC Leuven.
- 20.00 u **DEBAT** 'Drugs en drugbeleid, De representieve aanpak: road to nowhere?', in MTC 00.16, toeg. gratis, org. SJW.
- 20.00 u **THEMABORREL** 'Europees landbouwbeleid' met J. Hinnekens, in Notre Dame, toeg. gratis, org. Europakring Leuven.
- 20.00 u **DISKUSSIE** Lees - en discussiegroep voor lesbische vrouwen van Impuls: info: 016/56 95 68, in CLG Kessel-Lo, org. Impuls.

- 20.00 u **VORMING** 'Wekelijkse kulturele avond, in Los Buenos, toeg. gratis, org. Los Buenos vzw i.s.m. Truth vzw.
- 20.30 u **OPERA** 'Cosi fan tutti' door de Opera Studia van de Munt naar aanleiding van de Kultuurdag KU Leuven, in PDS, org. Kultuurkommissie.
- 20.30 u **GESPREK** J. Brepoels over 'Leege stand in Leuven en het beleid van de stad', in MTC 00.12, org. Themahuis 't Stadthuis.
- 20.30 u **INFO-AVOND** 'Vrij natuurlijk vrijen' over vruchtbaarheidsbewustzijn, relaties en natuurlijke geboorteregeling, in Begijnhof 16, org. Universitaire Parochie.

DONDERDAG

- 20.00 u **DEBAT** 'Vrouwen in de politiek: Hoever staat de emancipatie?' Info: 016/29 38 38, in Kaffeeje in Ginkgo Bilbao, org. Ginkgo Bilbao.
- 20.00 u **FILM** Gianikian&Lucchi: 'Dal Polo all' Equatore', in Stuzaal, toeg. 100/200, org. Stuc.
- 20.00 u **DEBAT** 'Migranten over stemrecht voor migranten, gemodereerd door Albert Martens (KU Leuven), in KC Oratorienhof, toeg. 50, org. Masereelfonds.
- 20.30 u **TEATER** 'Super-Per' of highlights on

Ekonomika

- 04/12 Smartlappenfestival, in Brabantal, toeg. 325.

Germania

- 01/12 om 16.00 u: Volleybal voor XX-kromosomigen, in KB-sporthal, • 01/12 om 20.00 u: Kaas- en wijnbachanaal eerste kan, in de praatkamer, toeg. 200, • 03/12 Gratis vat, in Fok Letteren, • 03/12 om 19.00 u: Film: 'Fargo', in MSI 00.28, • 03/12 om 21.00 u: Film: 'Fargo', in MSI 00.28, • 04/12 Brouwerijbezoek Hoegaarden, inschrijven op de perma.

Historia

- 02/12 om 20.00 u: Film: 'The Cement Garden', in MSI 03.18, toeg. gratis, • 03/12 om 14.00 u: Bouwvakkersnamiddag, in Fok Letteren.

Klio

- 01/12 om 19.30 u: Tapavond, in de Fak.

LBK

- 02/12 Sint TD, in de Waalberg, • 04/12

- helium' van Bak-truppen, in Stuc - Vlamingenstraat, org. Stuc, toeg. 200/350.
- 21.00 u **VORMING** Infoavond over etnische minderheden in Honduras (zie artikel in Veto), in Los Buenos, toeg. gratis, org. Los Buenos vzw ism Wereldwinkel Leuven.
- 22.30 u **FILM** Vincent Monnikendam: 'Moeder Dao, de schildpadgelijkende', in Stuzaal, toeg. 100/175, org. Stuc.

VRIJDAG

- 20.30 u **TEATER** 'Super-Per' of highlights on helium' van Bak-truppen, in Stuc - Vlamingenstraat, org. Stuc.

ZATERDAG

- 23.00 u **DANSAVOND** Miama Salsa Nacht, in de Rumba.

ZONDAG

- 15.00 u **RONDLEIDING** Doorheen de vaste kollekties, in Museum Vander Kelen-Mertens, Savoyestraat 6, toeg. gratis, org. vzw Koninklijke Leuvense Gidsenbond.
- 18.00 u **TEATER** 'Soap met Tsjechov' van Roel Verniers, in Soetzaal, org. Stuc.

- 20.00 u **FILM** Patrick Keiller: 'Robinson in Space', in Stuzaal, toeg. 100/175, org. Stuc.
- 22.00 u **KONSERT** Jazzmusic, in Stucaal, toeg. gratis, org. Stuc.
- 23.00 u **SCHRIFTELVOND**, in HDR, org. Amnestys International.

MAANDAG

- 20.00 u **LEZING** Mauro Pawlowski is 'Oorgetuige', toeg. gratis, org. Stuc.
- 20.00 u **LEZING** Tod Browning: 'Freaks', in Stuzaal, toeg. 100/175, org. Stuc.
- 20.00 u **VORMING** Werkgroep Zen, in Los Buenos, toeg. gratis, org. Los Buenos vzw i.s.m. Zen Dojo Leuven.
- 20.30 u **TEATER** 'Goo Good Very Good' van BAK-truppen, in Stuc - Vlamingenstraat, org. Stuc.
- 20.30 u **LEZING** Toon Vandevelde (Ufsia) in Los Michael Sandel en het republikanisme in de reeks 'De Wereldverbeteraars', in KC Oratorienhof, org. Masereelfonds.
- 21.00 u **FILM** 'Riff Raff - Ken Loach', in De Valk 91.54, org. Themahuis 't Stadthuis.
- 22.30 u **FILM** Patrick Keiller: 'Robinson in Space', in Stuzaal, toeg. 100/200, org. Stuc.

NFK

- 01/12 om 13.00 u: Extra PV, in Stud. L.
- 01/12 om 22.30 u: Cocktallavond, in Politika, eerste verdieping, • 02/12 om 13.00 u: Broodmaaltijd, in Stud. L., • 02/12 om 21.00 u: Film 'Texas Chainsaw Massacre', in MSI 00.28, • 03/12 om 13.00 u: Wijzervergadering, in Stud. L., • 04/12 Sinterklaasavond + Fuif(je), in Fak.

Politika

- 03/12 Debat over pers en maatschappij met oa Yves Desmet, Paul Tant, rektor Oosterlinck en Jos Bouwroux, in de Grote Aula • 05/12 Galabal, in Salons Geoges.

VTK

- 01/12 om 13.30 u: Broodjes, in het Theokot.
- 01/12 om 20.30 u: Poëzie-avond, in Begijnhof 16, • 02/12 om 20.00 u: Begin kroegtocht, in 't Eleixr, • 03/12 om 20.00 u: Booze & Blues, in de Waalberg, • 05/12 om 10.00 u: Carte Blanche, in M 00.06, • 05/12 om 11.00 u: Carte Blanche, in M 00.07.

“Germaine, voor mij een oppesoep!”

Leidende *iefhebbers van verse soep in de vroege uurrijes weten over wie we het hebben: Jo en Germaine, beiden geboren in 1943 (“Jo en ik verschillen net één dracht”), houden nu al ongeveer 25 jaar de Patapoef open. Eerst 19 jaar in de Blijde Inkomststraat schuin tegenover de fakbar van Letteren & Wijsbegeerte en nu reeds het zevende jaar in de Tienestraat naast het Huis Der Rechten. Een gesprek over hektoliters soep, een Siamese kafeekat van 18 jaar, kantussen in het achterzaaltje, pissen in lavabo's en andere doordeweekse studentenbezigheden.*

Jo en Germaine leerden elkaar kennen in ‘den Bel’, ze kenden elkaar al “van ziens” maar toen ze wat ‘volwassener waren leerden ze elkaar ook ‘echt’ graag zien. Kort daarna traden ze in het huwelijk. Ze bleven echter kinderloos. Beiden begonnen reeds op jonge leeftijd te werken. Jo als vertegenwoordiger voor l'Oréal, Germaine als verkoopster in een Brusselse kledingzaak. Als serveerster in een patisserie op het Fochplein deed ze haar intrede in de horeka. Na eerst gewerkt te hebben in enkele beruchte en bekende kafees in Leuven zoals ‘den Bokser’ en ‘den Ballie’ zette ze in 1972 met Jo haar eerste stappen als zelfstandige. Ze namen de Patapoef over van de schoonzus van Eduard uit Herent, de brouwer die haar tot de dag van vandaag van drank voorziet.

De eerste jaren van zakendoen verliepen vrij onopvallend. Toen brak de dag aan dat een Leuvenaar op een avond trek kreeg in soep en aan Germaine vroeg waarom ze eigenlijk geen soep gaf in het kafee. Germaine had die dag toevallig net soep gemaakt en bood hem aldus de laatste restjes aan. Zo zou het zijn begonnen. De versie van een toevallige luistervink van het interview was enigszins anders. Volgens Jef — een man die een aversie heeft van alles wat met pers te maken heeft, “ik heb al teveel in de gazetten gestaan” — begon Germaine pas met het serveren van soep op het moment dat ze leerde koken. Vanaf dat moment was het hek van de dam. Daarvoor waren er slechts een kleine schare studententronies te zien in de Patapoef. Zij kwamen er toen hoogstens eens om een Trap-pist of een Duvel te drinken.

Verandering

Alles veranderde drastisch. In een mum van tijd kwamen vooral studenten, taxichauffeurs en andere liefhebbers van verse soep de deur van de Patapoef platlopen. De blinde Hervé met zijn hond fungeerde als gids voor de vele gegadigden. Hij kon al van op de straat ruiken welke soep precies werd klaargemaakt. Het gebeurde dat de klanten soms zelfs op de trappen voor het kafee op een nieuwe kom felbegeerde soep stonden te wachten. Van tijd tot tijd kon Germaine dan ook niet aan de gevraagde hoeveelheden voldoen. Wanneer dan de bodems uit de grote soepketels zichtbaar werden was het tijd voor Germaine om een berichtje aan de deur op te hangen. Hierop schreef ze dan ‘op soep’ waarop menig student repliceerde: “Germaine, voor mij nog een oppesoep!”

Met de soep kwamen ook de hardgekookte eieren op de menukaart van de Patapoef. Zij werden te koop aangeboden in een mandje op de toeg. Enkele studenten maakten er een sport van om een eitje op de kop te tikken. Letterlijk én figuurlijk. Een van de grote beoefenaars van dit spel kwam op een dag bedrogen uit. Enkele van de studenten hadden namelijk op een dag een gewoon ei tussen de hardgekookte ge-

legd. Hij pakte zoals altijd een ei en brak de schaal op zijn voorhoofd, groot was dan ook de hilariteit toen het ei uit elkaar spatte en z'n jas besmeurd werd met eigeel.

Door de grote toeloop van studenten moest Germaine soms wel eens het kaf van het koren scheiden. “Op een keer kwamen twee brave ‘Westvleuenders’ hun soepje verorberen. Ze zaten er nog maar net toen een groep studenten uit Sint-Niklaas hen begonnen te treiteren. Na een tijdje vond ik dat ik moest ingrijpen voor die keer dat die ‘Westvleuenders’ braaf waren. Na verschillende waarschuwingen haalde ik mijn mattenklopper uit de kast en jaagde de pestkoppen naar buiten.”

Mattenklopper

Zoals in elk kafee wel eens gebeurt viel ook in de Patapoef al wel eens iemand in slaap. Dat gebeurde niet alleen in het kafee maar ook buiten. Zo was er eens een “oude bok van 70 jaar” die de dagen daarvoor de

misleiden door hem wijs te maken dat het reeds morgen was terwijl hij nog maar een uurtje zijn roes lag uit slapen.

Verhuis

In 1991 kwam er een bruusk einde aan de oude Patapoef. De huisbazin zette Jo en Germaine van de ene op de andere dag op straat. Jo en Germaine probeerden nog langs juridische weg een oplossing te vinden, maar tevergeefs. “We hadden misschien geen echt goede advocaat”, was Germaine's bittere reactie. Het kafee bevond zich op de benedenverdieping van twee verschillende huizen. Jo en Germaine kochten jaren geleden één van de twee huizen maar het andere wilde de huisbazin plots verkopen. Vreemd genoeg kocht een oud student, die met een stage in de Verenigde Arabische Emiraten achter de rug had, het pand op. Pas later kwam hij tot de spijtige vaststelling dat hij had bijgedragen tot het verdwijnen van de Patapoef in de

binnen de kortste keren op zijn gat.” Veel dieper konden we niet op deze materie ingaan want een scherp gemlauw onderbrak ons gesprek. Het bleek afkomstig van Zapata, de Siamese kat die al achttien jaar rondsluip in de Patapoef. Jo heeft de naam

«Na verschillende waarschuwingen haalde ik mijn mattenklopper uit de kast en jaagde de pestkoppen naar buiten»

van de kat bedacht toen hij de badkamer betrad en de deur per ongeluk tegen de kop van de kat stootte. De kat keek hem met

(foto Jimmy Debruyne)

bloemetjes had buitengezet met een groen blaadje. Pas aangekomen aan de Patapoef — die nog gesloten was — urineerde hij in het keldergat en viel daarop als een blok in slaap op de trappen voor de ingang. Aangezien dit niet de beste vorm van reclame was, belde Germaine de Leuvense

De kat keek hem met zo'n loense blik aan die Jo onmiddellijk deed denken aan Emilio Zapata, een van de grote Meksikaanse vrijheidstrijders.

arm der wet die bij aankomst de man echter weinig overlevingskansen gaf voor het doorbrengen van een nachte in de bak. Uiteindelijk bracht een door de politie opgebeld taxi de man naar onbekende oorden. Germaine heeft ook ooit nog eens een slapende student in haar ‘peignoir’ kunnen

Blijde Inkomststraat. “Tot 24 oktober, vlak voor Leuven kermis hield ik de oude Patapoef open en op 4 november stond ik al in de Tienestraat in de nieuwe Patapoef.” Een geluk bij een ongeluk want dankzij het nieuwe kafee, dat een zaaltje herbergt, leerden Jo en Germaine voor het eerst wat een kantus was. “Wij hadden daar nog nooit van gehoord, we wisten wel dat studenten soms de Vlaamse Leeuw zongen terwijl ze pinten pakten, maar dat ze dat zo in zalen deden aan tafels, daar hadden we geen benul van.” Het hoeft dan ook niet te verwonderen dat bij de eerste kantus de studenten al het kafeemebulair wagslepten naar het zaaltje achterin. “Ik moest begot nog onderhandelen om een paar tafels en stoelen te kunnen behouden om de gewone kafeeklanten een zitplaats te kunnen geven.” Bovendien was dat zaaltje een leuk ekstraatje. Het zaaltje wordt wel regelmatig in een echte auguustal herschapen, “maar met een grote borstel en een emmer met veel javel krijg je zelfs de hardnekkigste brokken losgeweekt.”

Op de vraag of er de voorbije jaren onder Vansina en Tobback veel is veranderd, onderbreekt Jef ons voor de tweede maal, nu met een klaagzand over het gevoerde horekabeleid. “Als dat zo blijft voortduren met Tobback, dan ligt de horeka in Leuven

zo'n loense blik aan die Jo onmiddellijk deed denken aan Emilio Zapata, een van de grote Meksikaanse vrijheidstrijders. “Jaja mannekes, ik ken mijn geschiedenis!”

Nostalgie

In de nieuwe Patapoef is het nu wel wat gemoedelijker vergeleken met de goede oude tijden. Nu is er in de grote vakantie al eens tijd voor een barbecueetje met de vrienden in de tuin achter het zaaltje. Wat het meest opvalt aan de nieuwe Patapoef, is natuurlijk ook de aanwezigheid van de echte Leuvenaars. Inderdaad, zelfs Marie-Jeanne komt hier al eens een pintje drinken. “De laatste keer dat ze hier was, was met de verjaardag van Jo. Alleen Tobback is hier nog nooit geweest, alhoewel hij getrouwd is met een meisje uit mijn straat.” Op de vraag of Jo en Germaine nog ooit iets anders zouden willen doen of beginnen, antwoordt alleen Germaine: “Ik zou nog graag ergens in Leuven of in Herent een heel klein kafee beginnen. Maar zoals het nu gaat mogen we niet klagen.”